

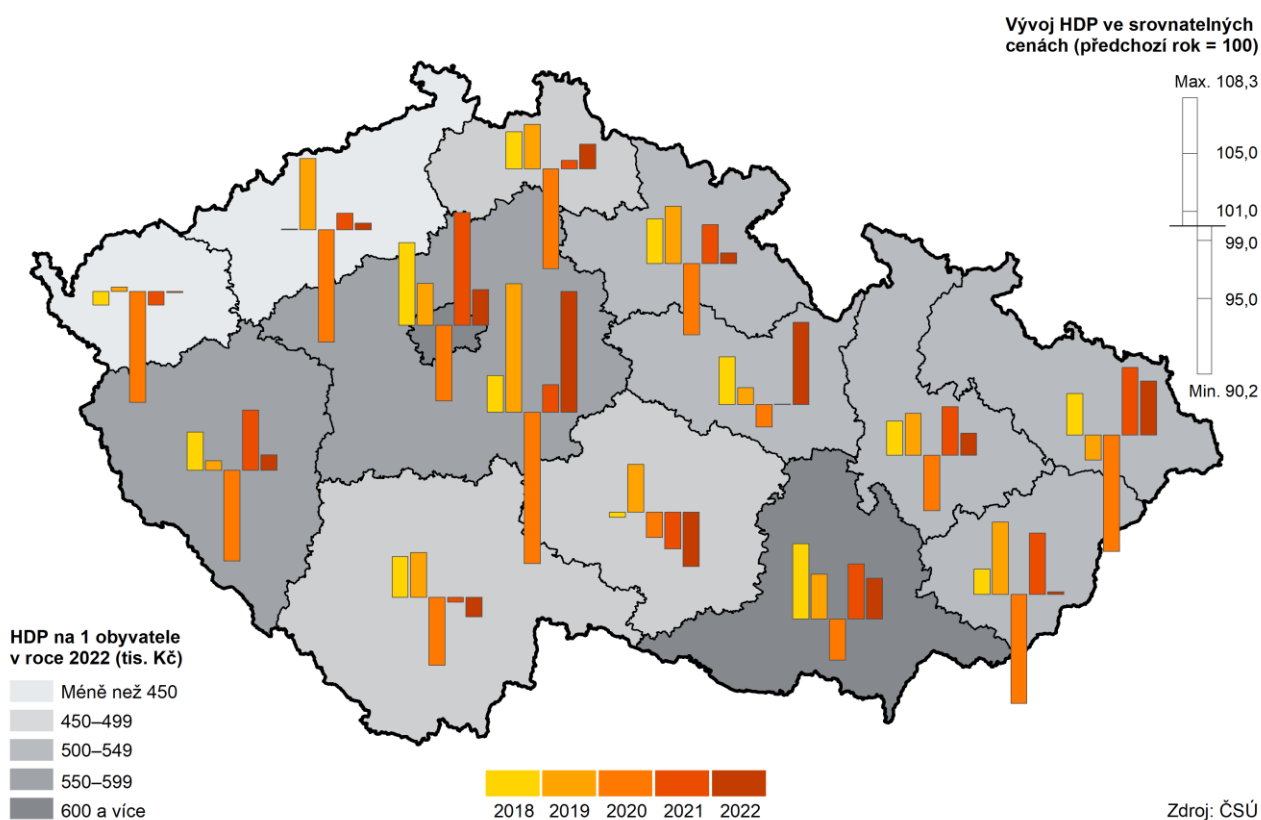
3. Ekonomický vývoj

Makroekonomický rámec

V Moravskoslezském kraji byl v roce 2022 zaznamenán růst HDP

Rokem 2014 začalo, po předchozích letech hospodářské nestability, období pětileté konjunktury, kdy regionální hrubá přidaná hodnota (HDP) Moravskoslezského kraje ve srovnatelných cenách (s. c.) rostla. V roce 2019 moravskoslezský HDP v s. c. jako v jediném kraji Česka meziročně poklesl o 1,6 % a v roce 2020 restriktivní opatření přijatá proti šíření koronaviru pokles HDP ještě zrychlil na 7,6 %. Ve všech regionech se jednalo o propad, který neměl od roku 1995 obdoby a který byl ještě hlubší než v roce 2009, kdy začalo období hospodářské krize. Výsledkem byl propad regionálního HDP v s. c. v Moravskoslezském kraji na úroveň předkrizového roku 2008. V následujících letech 2021 a 2022 se situace zlepšila a ve většině krajů byl zaznamenán růst HDP, v Moravskoslezském o 4,4 %, resp. 3,5 %.

Regionální hrubý domácí produkt v krajích v letech 2018 až 2022

Podíl kraje na tvorbě HDP Česka pozvolna klesá

Objem HDP v Moravskoslezském kraji v roce 2022 dosáhl 597,7 mld. Kč v běžných cenách (b. c.) a meziročně se zvýšil o 64,9 mld. Kč. Podíl HDP Moravskoslezského kraje na HDP Česka činil 8,8 % a z velikostně srovnatelných krajů (Středočeský 11,4 % a Jihomoravský 11,0 %) byl nejnižší. Úloha kraje na tvorbě republikového HDP má převážně klesající tendenci, ještě na konci 90. let minulého století přesahoval 10procentní hranici.

HDP na 1 obyvatele byl v roce 2022 na 78,7 % republikového průměru, ...

V přepočtu na 1 obyvatele dosáhl HDP v kraji v roce 2022 hodnoty 499,8 tis. Kč (meziroční nárůst o 54,6 tis. Kč), což bylo 78,7 % vůči republikovému průměru (635,0 tis. Kč/obyv.). Tato hodnota řadila kraj v regionálním srovnání na deváté místo, proti roku 2021 si kraj o dvě příčky polepšil. Krajský HDP na 1 obyvatele v absolutní hodnotě vykazoval převážně rostoucí trend (s výjimkou let 2009, 2013

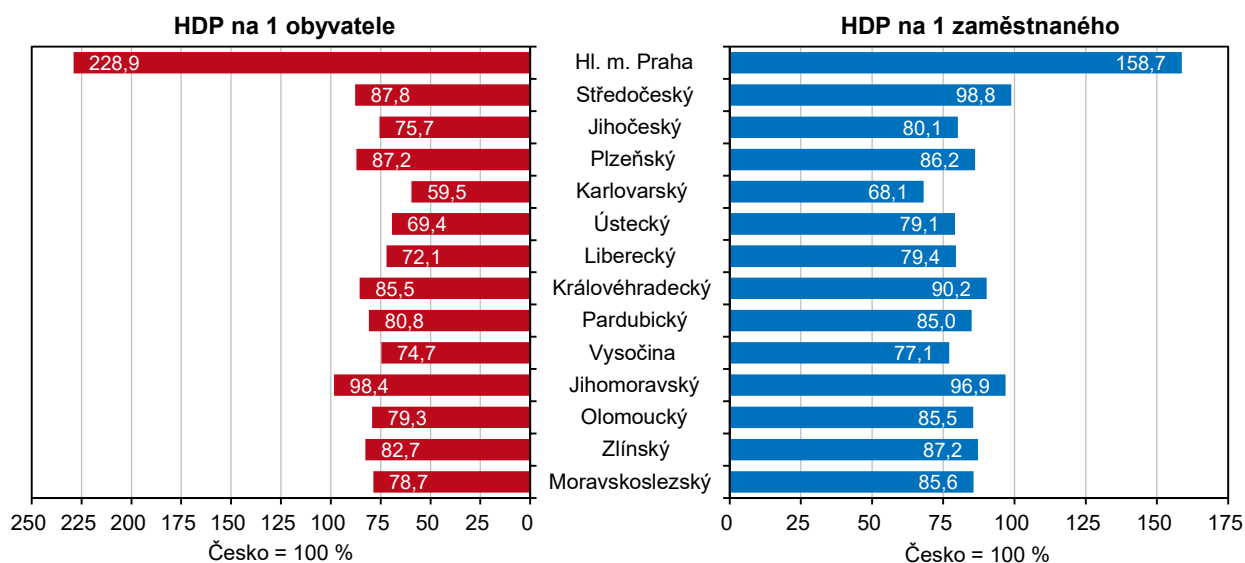
a 2020), nicméně tempo jeho růstu bylo pomalejší než republikový průměr. Zatímco v roce 1995 byl HDP na obyvatele proti republikovému průměru nižší o 12,9 %, v roce 2022 se již jednalo o 21,3 %.

... zatímco HDP na 1 zaměstnaného dosáhl 85,6 % průměru Česka

Výkonnost (produktivita) regionu, počítaná jako podíl HDP na 1 zaměstnaného (podle místa pracoviště vč. sebezaměstnaných), činila v roce 2022 zhruba 1 069 tis. Kč, tj. 85,6 % průměru Česka. Proti předešlému roku se zvýšila o více než 96 tis. korun. V mezikrajském srovnání byla výkonnost Moravskoslezského kraje sedmá nejvyšší, přední příčky zaujímal Praha, dále kraje Středočeský a Jihomoravský.

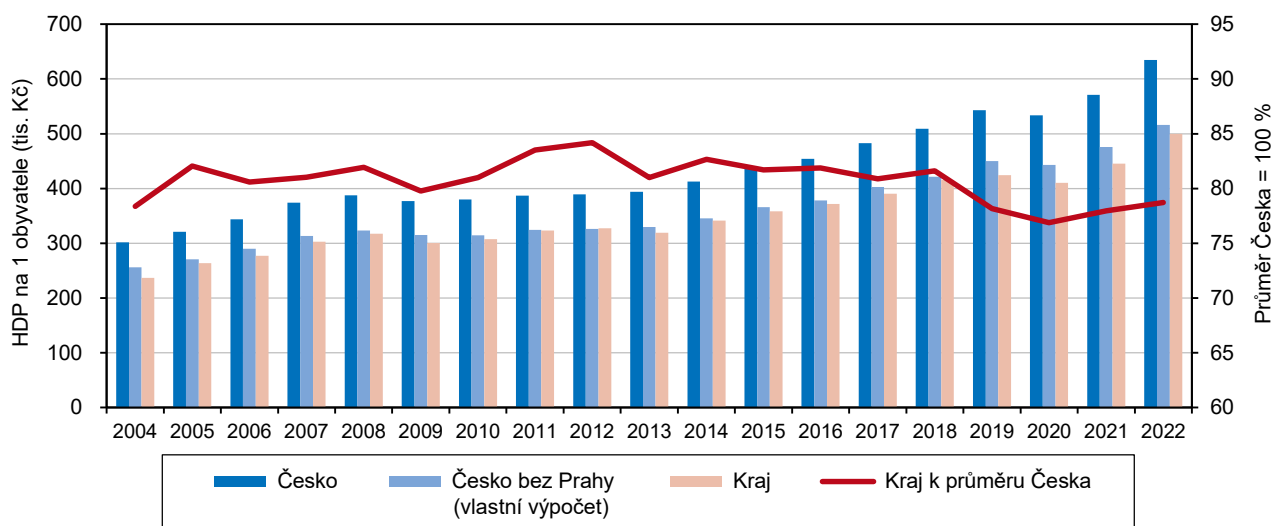
Graf 3.1 Hrubý domácí produkt na 1 obyvatele a na 1 zaměstnaného podle krajů (Česko = 100) v roce 2022

Zdroj: ČSÚ

Graf 3.2 Hrubý domácí produkt na 1 obyvatele v Moravskoslezském kraji a Česku

Zdroj: ČSÚ

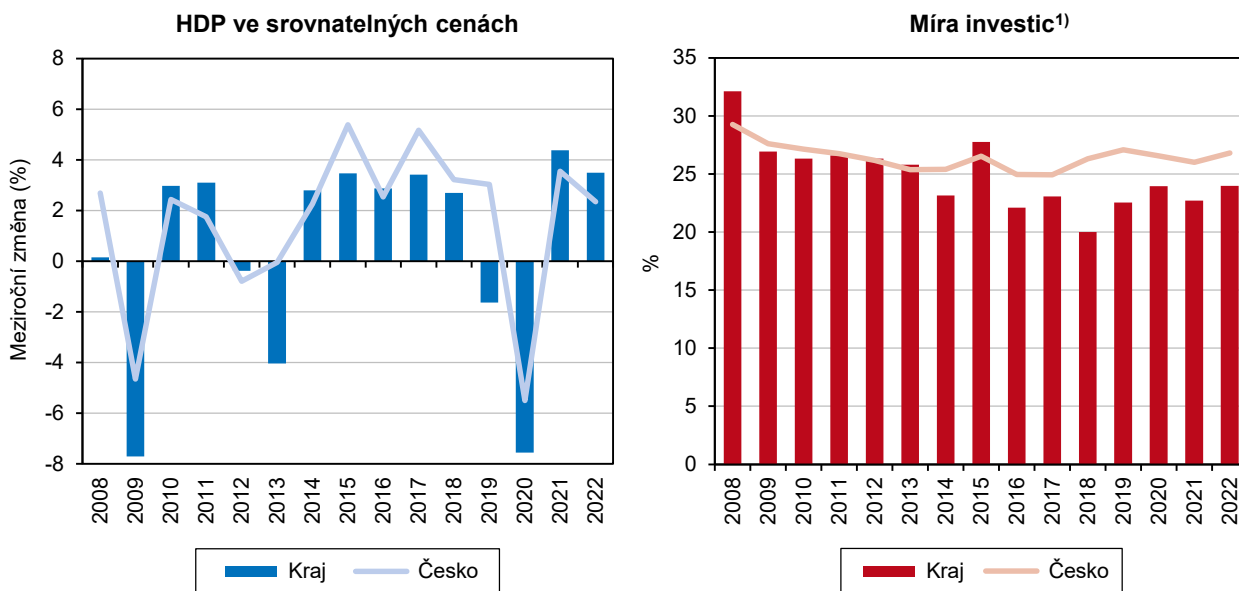
Hl. město Praha má výraznou ekonomickou převahu, na tvorbě HDP Česka se podílelo z více než jedné čtvrtiny

Postavení kraje vůči průměru Česka je do značné míry ovlivněno Prahou, která má mezi kraji zcela mimořádnou pozici a byla v ní vytvořena více než čtvrtina (28,4 %) republikového HDP. Tím samozřejmě dochází k významnému ovlivnění průměrné hodnoty HDP na 1 obyvatele za celé Česko. Ve srovnání s republikovým průměrem byl HDP v přepočtu na 1 obyvatele v hl. městě Praze od roku 2001 víc než

dvojnásobný. Praha zvyšovala republikovou hodnotu natolik, že žádný jiný kraj jí už nedosáhl. Nejbližší k tomu měl Jihomoravský kraj, který za republikovým průměrem zaostával o 10,2 tis. korun na obyvatele. Důvodem výrazné převahy hl. města je jednak odvětvová struktura hrubé přidané hodnoty, ve které dominují z 83,5 % služby, jednak je to vysoký počet zaměstnaných, kdy Praha přitahuje pracující z celé republiky, zejména ze středních Čech.

Graf 3.3 Hrubý domácí produkt a míra investic v Moravskoslezském kraji a Česku

Zdroj: ČSÚ

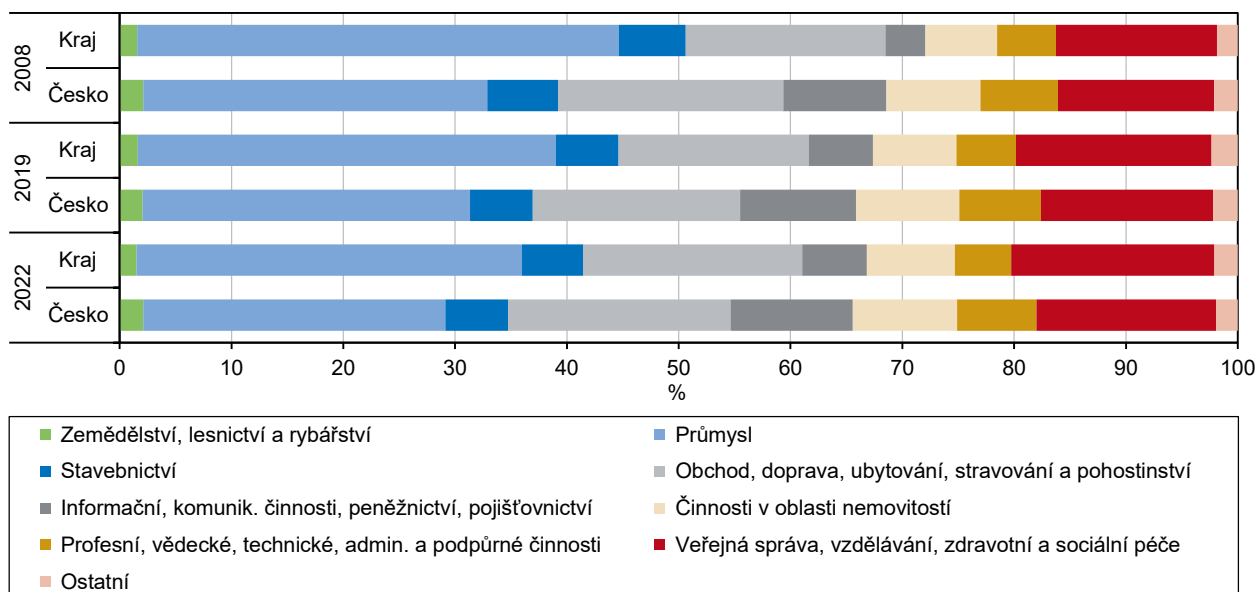
¹⁾ podíl tvorby hrubého fixního kapitálu na HDP

Hrubá přidaná hodnota v běžných cenách třetím rokem rostla

Hrubá přidaná hodnota (HPH) dosáhla v roce 2022 v Moravskoslezském kraji výše 542,0 mld. Kč v b. c., což na celorepublikové hodnotě představovalo podíl 8,8 %. Meziročně vzrostl objem HPH o 57,9 mld. Kč. Vyšší objem HPH ve srovnání s rokem 2021 zaznamenala všechna odvětví, nejvíce v obchodě, dopravě, ubytování a pohostinství, kde došlo k meziročnímu nárůstu o 32,1 %.

Graf 3.4 Odvětvová struktura hrubé přidané hodnoty v Moravskoslezském kraji a Česku

Zdroj: ČSÚ

Podíl terciárního sektoru na tvorbě HPH se zvyšoval na úkor sekundárního, přesto zůstává na nižší úrovni než republikový průměr

V sektorové skladbě ekonomiky Moravskoslezského kraje se podíl primárního sektoru (zemědělství, lesnictví a rybářství) na tvorbě krajského HPH v posledních letech ustálil kolem 1,5 % a byl tak ve srovnání s republikovou hodnotou (2,1 %) podprůměrný. Meziroční nárůst podílu primárního sektoru na celkovém HPH kraje zaznamenala v roce 2022 většina krajů, výjimkou bylo hl. město Praha a kraje Ústecký, Jihomoravský a Zlínský. Zastoupení terciárního sektoru (obchod, služby, doprava, veřejná správa) na tvorbě HPH v Moravskoslezském kraji se v posledních letech zvyšoval na úkor sekundárního sektoru (průmysl a stavebnictví). Výjimku tvořil pouze rok 2021, kdy se vývoj obrátil. V roce 2022 připadalo na sekundární sektor 39,9 % HPH kraje, proti republikové úrovni byl podíl o 7,3 p. b. vyšší. Terciární sektor se v roce 2022 podílel na HPH kraje 58,5 % a za celostátním průměrem zaostával o 6,7 p. b.

Hodnota tvorby hrubého fixního kapitálu v posledních 4 letech rostla

Investiční aktivita vyjádřená tvorbou hrubého fixního kapitálu (THFK) v kraji v posledních letech rostla. V roce 2022 dosáhl krajský objem THFK v běžných cenách 143,3 mld. Kč (o 22,2 mld. Kč více proti roku 2021) a na celkové THFK Česka se podílel 7,9 %. V přepočtu na 1 obyvatele kraje činila THFK 119,8 tis. Kč (o 18,7 tis. Kč více proti roku 2021) a v porovnání s ostatními kraji byla osmá nejvyšší. Ve všech letech byla hodnota regionálního THFK na obyvatele pod republikovým průměrem, v roce 2022 představoval rozdíl 50,4 tis. Kč na obyvatele.

Míra investic má v dlouhodobém horizontu kolísavou tendenci

Míra investic (podíl THFK na HDP) v Moravskoslezském kraji se začátkem století pohybovala nad či těsně pod 30 % a byla ve většině případů vyšší než republiková hodnota. V dalších letech měla krajská míra investic převážně klesající charakter, více než 30 % dosáhla pouze v roce 2008. Svého minima 20,0 % pak nabyla v roce 2018. V roce 2022 míra investic v kraji dosáhla 24,0 %, což však bylo o 2,8 p. b. méně než průměrná hodnota za celé Česko.

Místní rozpočty

Příjmy místních rozpočtů v Moravskoslezském kraji každoročně narůstají

Celkové příjmy místních rozpočtů, tj. souhrnu rozpočtů kraje, obcí a svazků obcí, v Moravskoslezském kraji od roku 2013 pravidelně narůstají. Pro rok 2023 činily téměř 86,0 mld. Kč a svým objemem představovaly čtvrté nejvyšší rozpočtové příjmy mezi kraji (první bylo hl. město Praha se 140,8 mld. Kč). Největší část příjmové stránky místních rozpočtů představovaly daňové příjmy, pouze v době krize v letech 2009 až 2011 a 2020 to byly přijaté transfery. Objem daňových příjmů s výjimkou krizových let stále narůstal až k 43,1 mld. Kč v roce 2023. Na příjmech místních rozpočtů se za posledních deset let největší měrou podílely v roce 2017, a to více než 54 %, v roce 2023 jejich podíl představoval 50,2 %.

Přes čtyři pětiny výdajů místních rozpočtů tvořily běžné výdaje

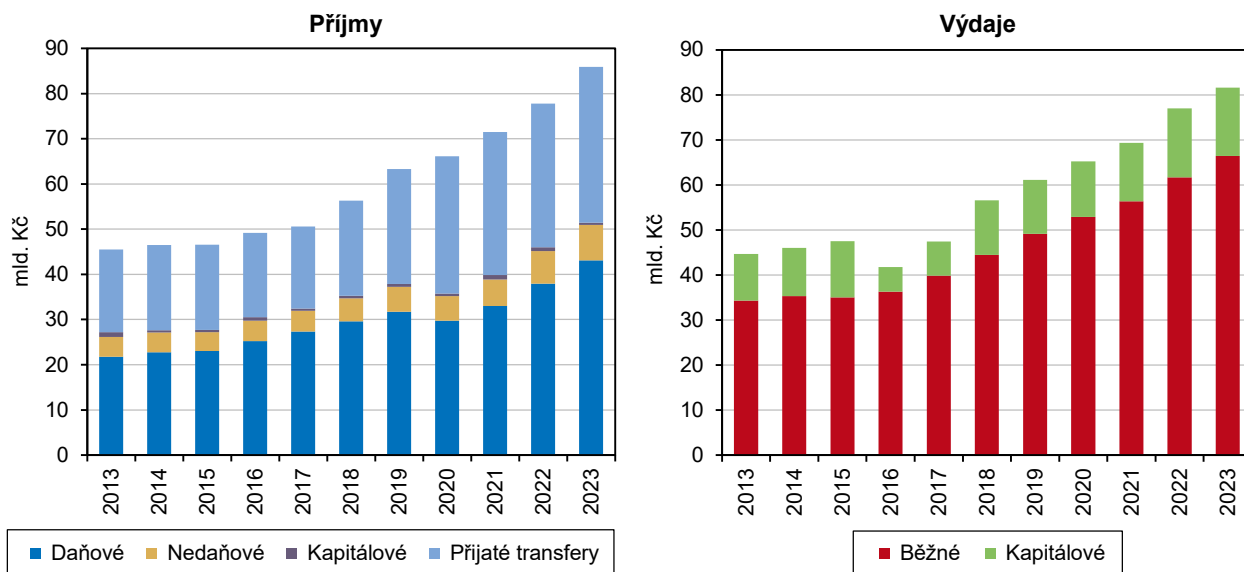
Výdaje územních rozpočtů v Moravskoslezském kraji v roce 2023 dosáhly výše 81,6 mld. Kč (čtvrté nejvyšší v Česku) a od roku 2017 každoročně narůstají. Rozhodující podíl 81,4 % na celkových výdajích měly běžné výdaje v celkové výši 66,4 mld. Kč. Podíl kapitálových výdajů na celkových výdajích rozpočtů se pohyboval od 21,4 % v roce 2018 po 18,6 % v roce 2023.

Výsledek hospodaření místních rozpočtů Moravskoslezského kraje za rok 2023 skončil s přebytkem 4,4 mld. Kč

Z již uvedeného je patrné, že výsledek hospodaření místních rozpočtů Moravskoslezského kraje za rok 2023 skončil s přebytkem cca 4,4 mld. Kč a v rámci Česka byl pátý nejvyšší. Nejlepšího výsledku hospodaření bylo dosaženo v hl. městě Praze s přebytkem 29,3 mld. Kč. Z výsledků hospodaření ostatních krajů vyplývá, že v roce 2023 žádný z krajů neskončil se záporným saldem. Místní rozpočty Moravskoslezského kraje nedosáhly kladného výsledku hospodaření naposledy v roce 2018, kdy saldo příjmů a výdajů veřejného rozpočtu činilo –267 mil. Kč.

Graf 3.5 Příjmy a výdaje místních rozpočtů v Moravskoslezském kraji (po konsolidaci)

Zdroj: MF

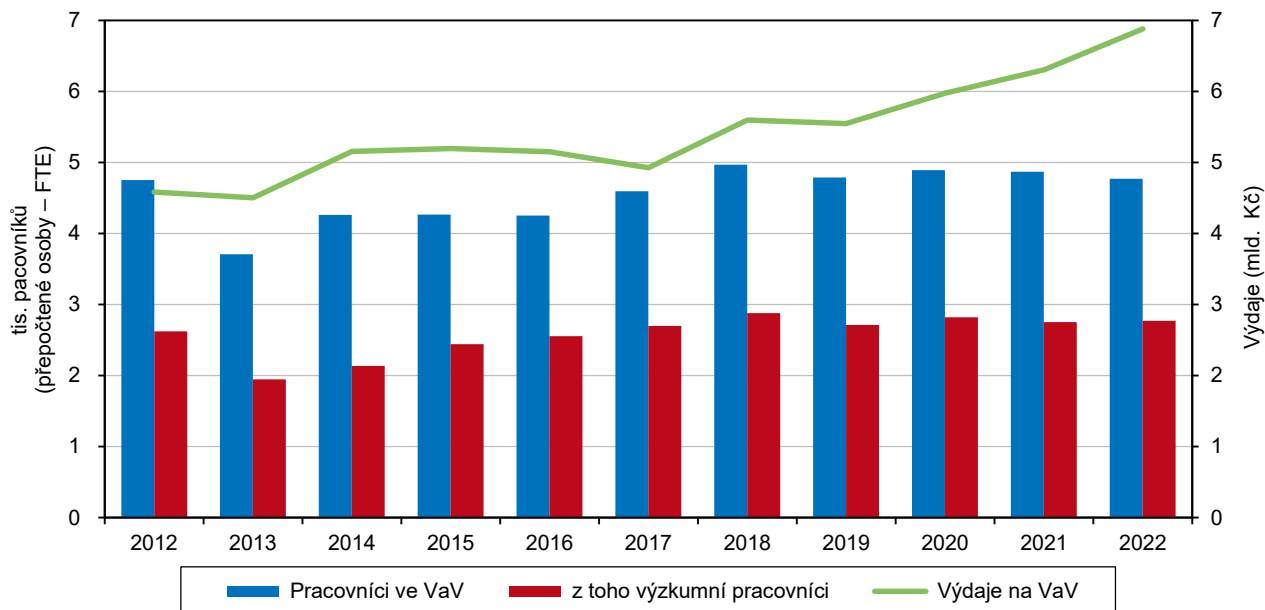
Věda, IT

Zhruba 88 % pracovišť VaV v kraji provozoval podnikatelský sektor

V Moravskoslezském kraji v roce 2022 vykazovalo činnost 316 pracovišť výzkumu a vývoje (VaV), což bylo meziročně o šest více. Z výše uvedeného se jednalo o 278 pracovišť sektoru podnikatelského, 6 pracovišť sektoru vládního, 25 pracovišť vysokoškolského sektoru a 7 pracovišť soukromého neziskového sektoru.

Graf 3.6 Pracovníci ve výzkumu a vývoji a výdaje na výzkum a vývoj v Moravskoslezském kraji

Zdroj: ČSÚ

Počet pracovníků VaV v roce 2022 meziročně klesl

Počet pracovníků, kteří se zabývají VaV za poslední sledovaný rok klesl o 2,1 %. V Moravskoslezském kraji bylo ke konci roku 2022 evidováno 4 771 pracovníků (přečtené počty na plně zaměstnané), z nichž 2 770 bylo výzkumných pracovníků. Přes jednu čtvrtinu pracovníků VaV tvořily ženy (25,7 %). Téměř dvě třetiny pracovníků VaV (64,1 %) pracovaly v podnikatelském sektoru. Na vysokých školách pracovala jedna třetina (33,2 %) z celkového počtu pracovníků VaV.

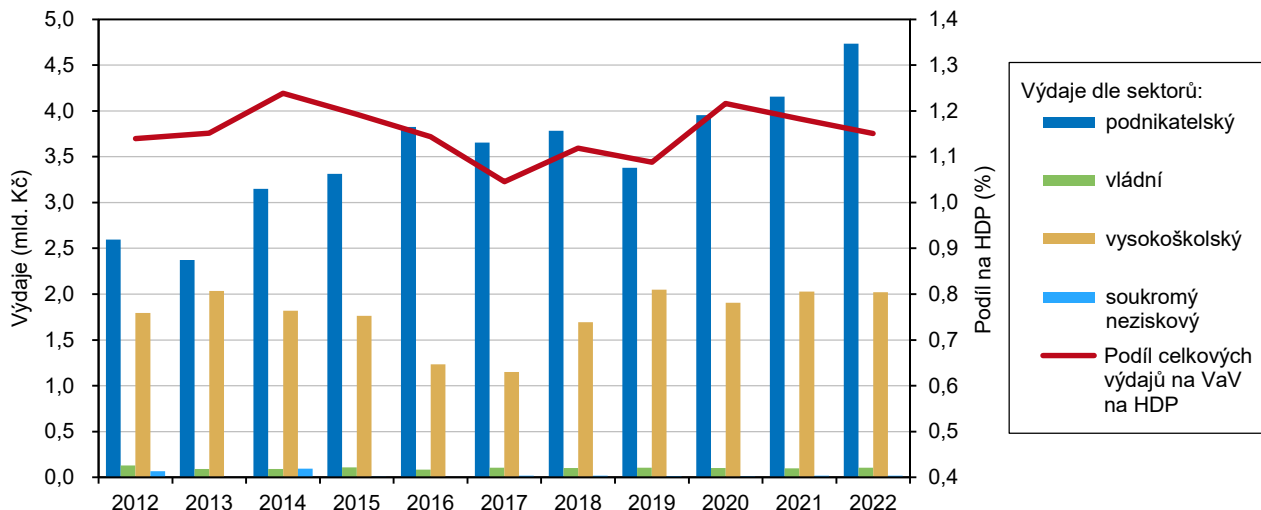

Podíl výdajů na VaV na regionálním HDP klesl na necelých 1,2 %, touto výší zůstal výrazně pod republikovým průměrem

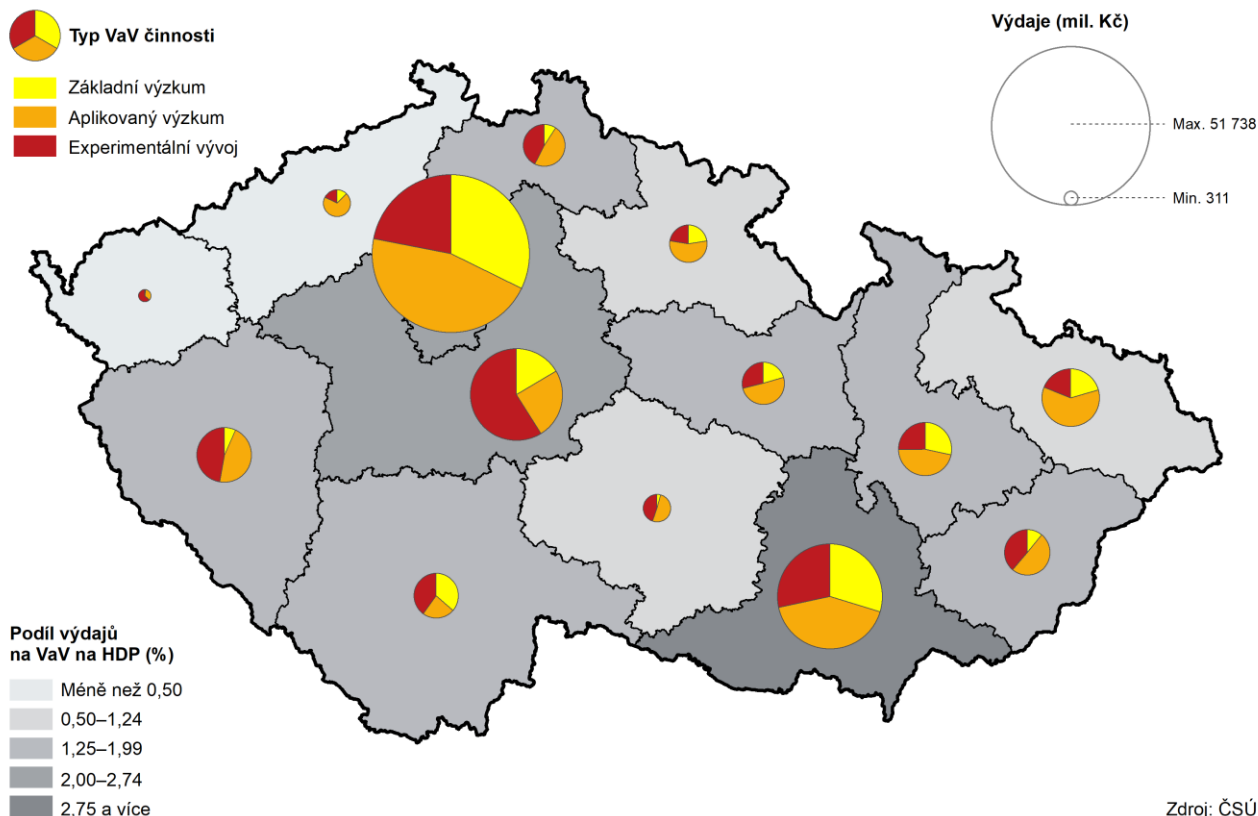
V roce 2022 činily výdaje na VaV v Moravskoslezském kraji necelých 6,88 mld. Kč a na celkových výdajích na VaV v Česku se podílely 5,2 %. V porovnání s rokem předchozím se zvýšily o 9,2 %. Na celkových výdajích na VaV se z více než dvou třetin podílel podnikatelský sektor (68,8 %). Neinvestiční mzdové výdaje z celkových výdajů na VaV činily 50,7 % a necelá čtvrtina výdajů na VaV byla financována z veřejných zdrojů z Česka (24,2 %). Podíl výdajů na VaV na objemu HDP Moravskoslezského kraje v dlouhodobém horizontu kolísá mezi 1,0 % až 1,2 %. V roce 2022 dosáhl 1,2 %, což bylo o 0,8 p. b. pod republikovým průměrem.

Graf 3.7 Výdaje na výzkum a vývoj podle sektorů a podíl na výzkum a vývoj na hrubém domácím produktu v Moravskoslezském kraji

Zdroj: ČSÚ

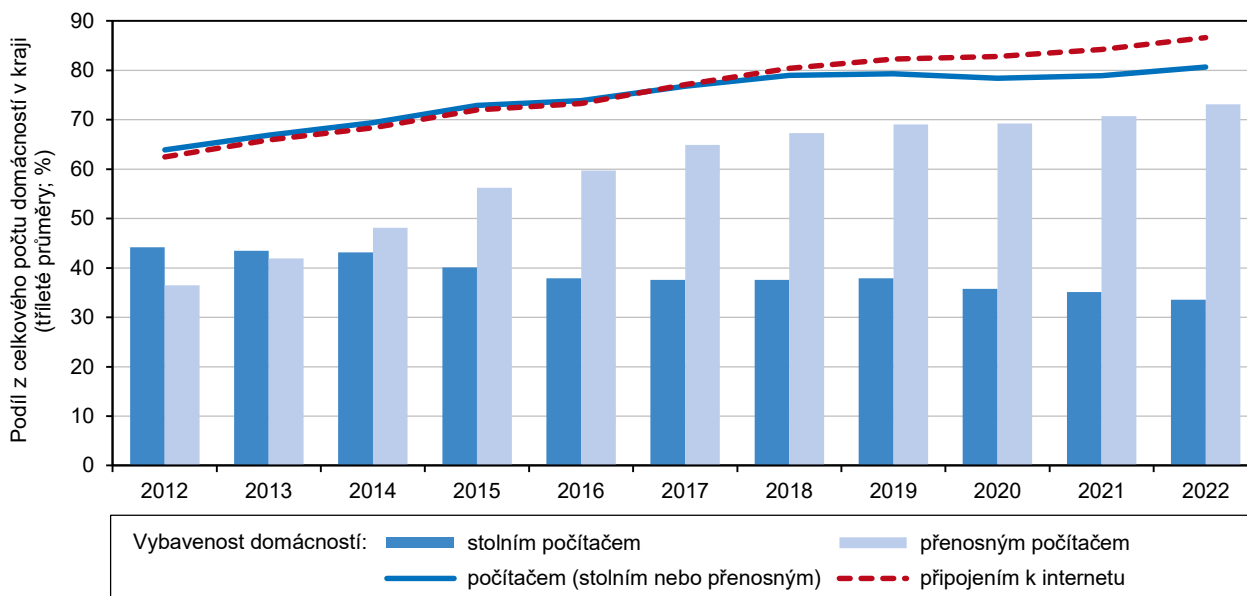
Výdaje na výzkum a vývoj podle krajů v roce 2022

Zdroj: ČSÚ

Graf 3.8 Domácnosti vybavené počítačem a připojením k internetu v Moravskoslezském kraji

Zdroj: ČSÚ

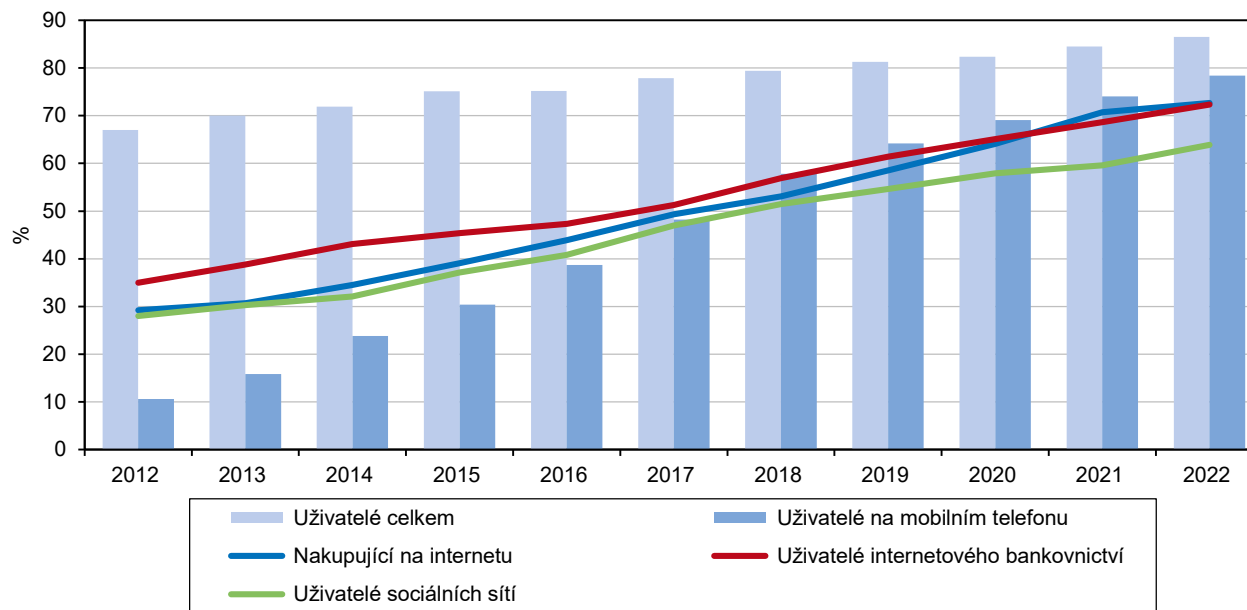

Přístup k internetu má zhruba 87 % domácností v Moravskoslezském kraji

Vybavenost domácností výpočetní technikou je možné hodnotit pomocí výsledků z výběrového šetření o využívání informačních a komunikačních technologií. Podle tohoto šetření mělo v roce 2022 osobní počítač 80,7 % domácností, což představovalo proti roku 2018 nárůst o 1,7 p. b. Vybavenost domácností počítačem se v ostatních krajích Česka pohybovala v rozmezí 72,0 % v Ústeckém kraji až 87,5 % v hl. městě Praze. Připojení k internetu uvedlo 86,6 % (nárůst o 6,2 p. b. proti roku 2018) domácností v Moravskoslezském kraji, což bylo o 1,3 p. b. více než v celém Česku. Počítačová gramotnost a používání informačních a komunikačních technologií v domácnostech ale i u jednotlivců se neustále zvyšuje, což dokládá i fakt, že přes internet v roce 2022 nakupovaly téměř tři čtvrtiny obyvatel 16letých a starších (72,7 %, tj. o 19,6 p. b. více než v roce 2018).

Graf 3.9 Uživatelé internetu ve věku 16 let a více v Moravskoslezském kraji¹⁾

Zdroj: ČSÚ

¹⁾ podíl z počtu obyvatel kraje ve věku 16 let a více; počítáno jako třileté klouzavé průměry

Ekonomické subjekty

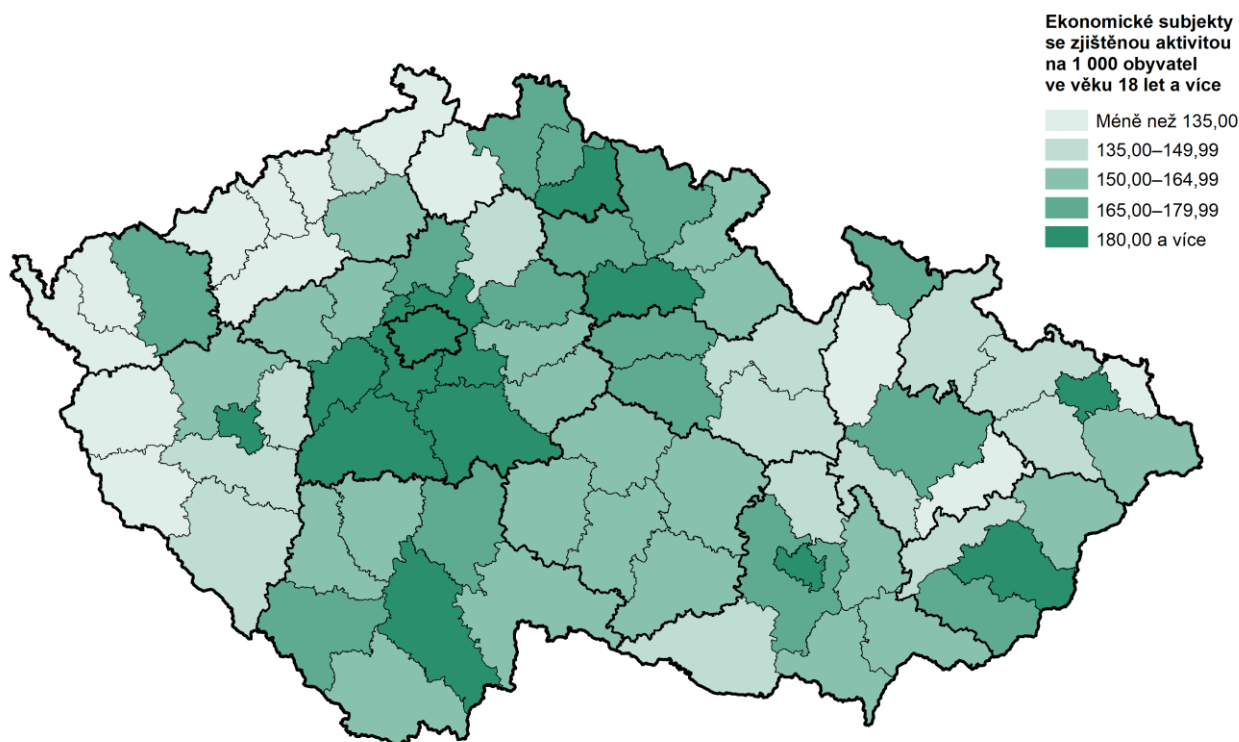
Počet ekonomických subjektů v RES v Moravskoslezském kraji v roce 2023 se snížil

Registr ekonomických subjektů (RES) zahrnuje všechny právnické osoby, fyzické osoby s postavením podnikatele a organizační složky státu, které jsou účetní jednotkou. V RES bylo na konci roku 2023 evidováno 244,1 tis. subjektů se sídlem v Moravskoslezském kraji a meziročně se jejich počet snížil o 18,6 tis. subjektů (o 7,1 %). Došlo tak ke změně trendu z předešlých let, kdy se počet subjektů v RES zvyšoval. Podíl kraje ze všech v Česku evidovaných jednotek činil 8,7 %. Na 1 000 obyvatel kraje připadalo průměrně 205 subjektů, což byla po Ústeckém kraji druhá nejnižší hodnota.

Subjekty se zjištěnou aktivitou tvořily tři pětiny ze všech ekonomických subjektů v RES

Pro statistické účely ČSÚ zjišťuje ekonomickou aktivitu jednotlivých subjektů. V Moravskoslezském kraji k 31. 12. 2023 bylo aktivních 144,7 tis. subjektů, což představovalo 59,3% podíl z celkového počtu ekonomických subjektů v RES. Nižší zjištěná aktivita byla charakteristická více pro fyzické osoby, kterých bylo aktivních 104,7 tis. osob (tj. 58,3 % ze všech fyzických osob), než pro právnické osoby, jichž bylo aktivních 40,1 tis. (62,1 % ze všech právnických osob).

Intenzita podnikatelské aktivity v okresech k 31. 12. 2023

Pozn.: ekonomické subjekty se sídlem na daném území

Zdroj: ČSÚ

Fyzické osoby tvořily téměř tři čtvrtiny ekonomických subjektů v RES

V Moravskoslezském kraji bylo v RES zapsáno 179,5 tis. fyzických osob, čímž se podílely na počtu všech ekonomických subjektů kraje 73,6 %. V porovnání s předchozím rokem se celkový počet fyzických osob v kraji snížil o 9,9 %. Mezi fyzickými osobami jednoznačně převažovali s podílem 90,6 % soukromí podnikatelé podnikající podle živnostenského zákona, i v jejich případě došlo k meziročnímu úbytku o 12,4 %. Zastoupení zemědělských podnikatelů a fyzických osob provozujících jinou podnikatelskou činnost podle zvláštních předpisů dosáhlo 2,2 %, resp. 5,8 %.

Mezi obchodními společnostmi převažovaly společnosti s ručením omezeným

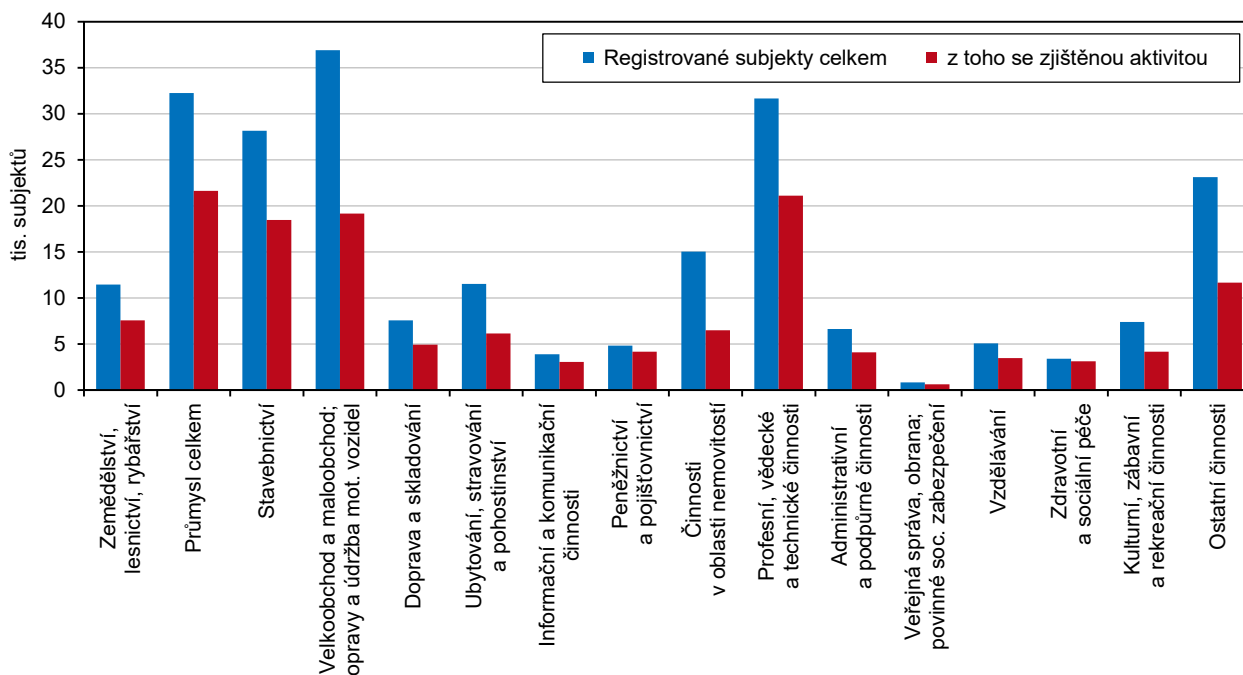
V případě právnických osob sídlících v Moravskoslezském kraji, jichž bylo na konci roku 2023 evidováno 64,6 tis. subjektů, došlo k meziročnímu nárůstu o 1,8 %. Právnické osoby se na všech subjektech v Moravskoslezském kraji podílely 26,4 % při celorepublikovém podílu 29,7 %, maximum 45,4 % v Praze a minimum 21,0 % ve Středočeském kraji. Výrazný, a to 63,7% podíl mezi právnickými osobami v kraji zaujímaly obchodní společnosti (41,2 tis.), mezi nimi zcela jasně převažovaly společnosti s ručením omezeným (38,9 tis.). V Moravskoslezském kraji zaznamenáváme dlouhodobě rostoucí počet společností s ručením omezeným, v případě akciových společností byl vývoj obdobný, nicméně na konci roku 2023 došlo k poklesu jejich počtu o 1,6 %.

V kraji mělo sídlo více než 100 ekonomických subjektů s 500 a více zaměstnanci

Necelá polovina ekonomických subjektů v kraji (47,7 %) vykázala v kategorii počtu zaměstnanců svou velikost, přičemž převážná většina z nich uvedla stav bez zaměstnanců (78,0 %). Mezi subjekty se zaměstnanci převládaly v Moravskoslezském kraji s počtem 20,3 tis. mikropodniky s 1 až 9 zaměstnanci. Celkem 234 podniků sídlících v kraji zaměstnávalo 250 a více zaměstnanců, přičemž 96 z nich se nacházelo v okrese Ostrava-město.

Graf 3.10 Ekonomické subjekty podle převažující ekonomické činnosti v Moravskoslezském kraji k 31. 12. 2023 (subjekty s uvedenou činností)

Zdroj: ČSÚ

Z hlediska převažující ekonomické činnosti byl nejvyšší podíl prokazatelně aktivních subjektů v sekci zdravotní a sociální péče

Z hlediska převažující činnosti působilo nejvíce subjektů v odvětví velkoobchod a maloobchod, oprava a údržba motorových vozidel (36,9 tis. subjektů, tj. podíl 16,1 % ze všech subjektů), dále průmysl celkem (32,3 tis.; 14,0 %) a profesní, vědecké a technické činnosti (31,7 tis.; 13,8 %). Pokud budeme brát v potaz aktivitu subjektů, pak největší počet subjektů byl zařazen do průmyslu (21,6 tis. subjektů, tj. podíl 15,5 % ze všech subjektů se zjištěnou aktivitou). Nejvyšší podíl aktivních subjektů na evidovaných subjektech však v kraji měla zdravotní a sociální péče, kde bylo prokazatelně aktivních 91,0 % subjektů, peněžnictví a pojišťovnictví s podílem 86,0 % a informační a komunikační činnosti s 79,1 % prokazatelně aktivních subjektů.

Během roku 2023 vzniklo 10,3 tis. subjektů a 28,4 tis. jich zaniklo

V průběhu roku 2023 bylo v kraji zaregistrováno 10,3 tis. nových subjektů (pouze o 11 více než v roce 2022) a 28,4 tis. subjektů zaniklo (o 18,1 tis. více než v roce 2022). Z nových subjektů tvořily 74,5 % fyzické osoby (7,7 tis.), z nich většina podnikala podle živnostenského zákona (6,8 tis.). Mezi nově vzniklými právními osobami (2,6 tis.) nejčastěji figurovaly společnosti s ručením omezeným (2,1 tis.). Mezi zaniklými subjekty bylo 95,2 % fyzických osob (27,0 tis., z toho 26,2 tis. živnostníků).

Zemědělství

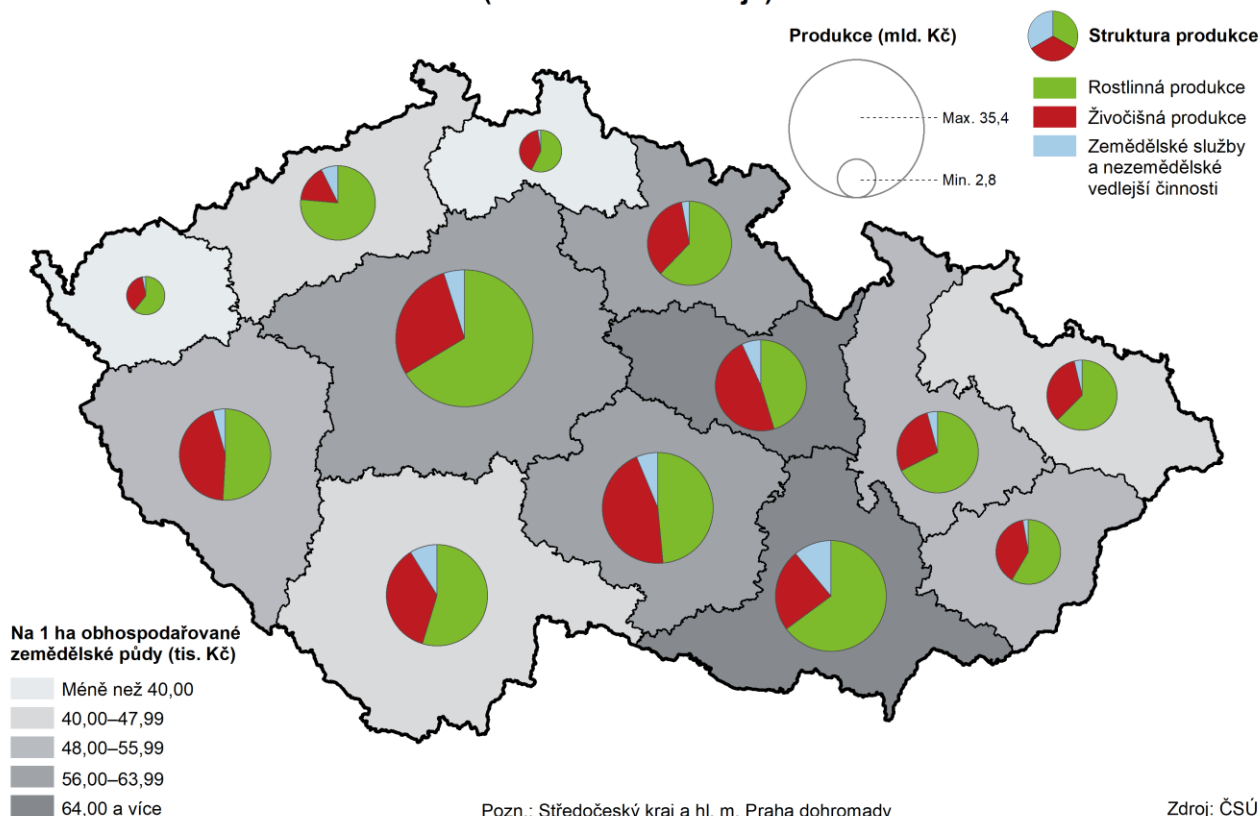
Produkce zemědělského odvětví v roce 2022 dosáhla rekordního výsledku

Produkce zemědělského odvětví v běžných cenách v Moravskoslezském kraji od roku 2018 každoročně rostla a svého maxima dosáhla podle semidefinitivních údajů v roce 2022 (9,2 mld. Kč), což znamenalo meziroční zvýšení o 18,2 %. Tento výsledek byl zajištěn jak rostlinnou produkcí (nárůst o 13,0 %), tak živočišnou výrobou (nárůst o 29,5 %).

V kraji dlouhodobě převažuje rostlinná produkce nad živočišnou

Na produkci zemědělského odvětví Moravskoslezského kraje měla rozhodující podíl rostlinná výroba. V roce 2022 tvořila celkovou produkci zemědělského odvětví z 62,5 % rostlinná produkce a z 33,9 % živočišná produkce, zbývající část tvořila produkce zemědělských služeb a podíl nezemědělských vedlejších činností.

Produkce zemědělského odvětví v krajích v roce 2022 (semidefinitivní údaje)

Produkce zemědělského odvětví kraje na 1 ha zemědělské půdy je podprůměrná

Moravskoslezský zemědělský sektor se podílel v roce 2022 na produkci zemědělského odvětví Česka 4,8 %, když jeho podíl na živočišné produkci činil 4,7 % a na rostlinné produkci 5,0 %. Hodnotou produkce se mezi kraji řadí dlouhodobě na čtvrté nejnižší místo, což odpovídá umístění kraje podle výměry orné půdy. Produkce zemědělského odvětví kraje v přepočtu na 1 ha obhospodařované zemědělské půdy byla v roce 2022 třetí nejnižší mezi kraji (43,0 tis. Kč/ha). Největší

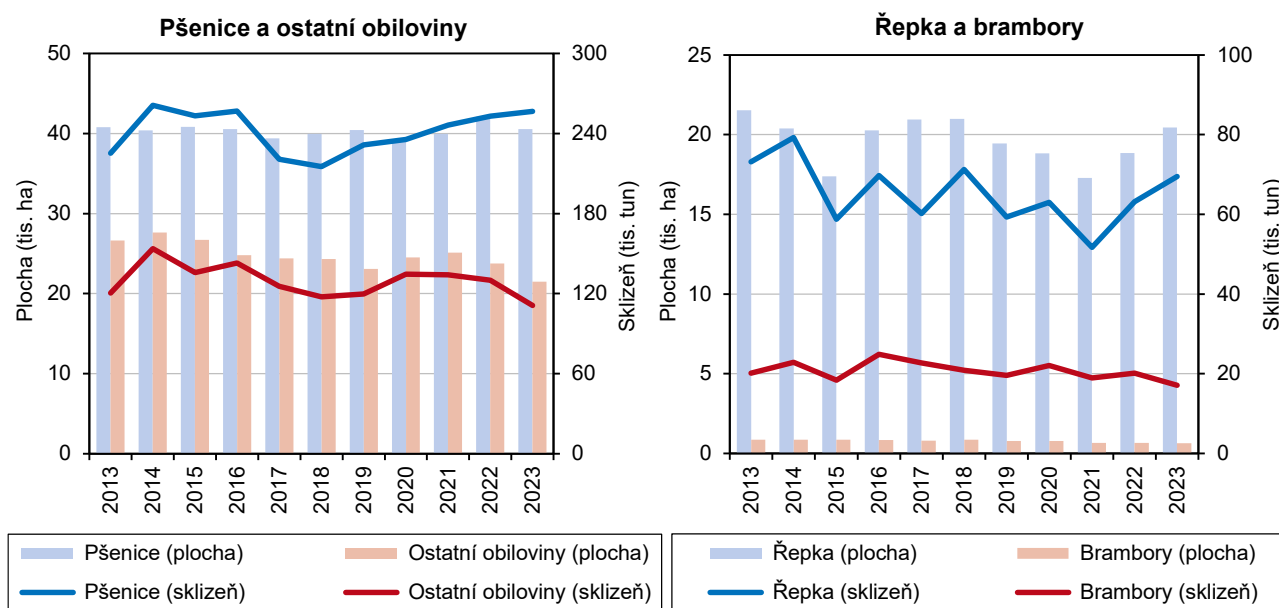
objem produkce na 1 ha zemědělské půdy vytvořili zemědělci Pardubického kraje (67,6 tis. Kč/ha), naopak nejmenší karlovarští zemědělci (27,7 tis. Kč/ha).

Postupně se zmenšují rozlohy osevních ploch, naopak zornění obhospodařované půdy se zvyšuje

Obhospodařovaná zemědělská půda v Moravskoslezském kraji podle stavu k 31. 5. 2023 se rozkládala na ploše 214,0 tis. ha a ve srovnání s rokem 2018 se zvětšila o 633 ha (o 0,3 %). Orná půda zaujímal plochu 125,3 tis. ha, takže zornění obhospodařované půdy, tj. podíl orné půdy na zemědělské, dosáhl 58,6 %. Ve srovnání s rokem 2018 se zornění zvýšilo o 0,7 p. b. Většina orné půdy byla oseta (119,4 tis. ha), zbývající 4,7 % byl úhor. Rozloha osevní plochy se postupně snižuje, mění se také struktura pěstovaných plodin, zejména se zmenšily osevní plochy obilovin a brambor. Tradičně nejčastěji pěstovanou plodinou v kraji byla pšenice, v roce 2023 na 34,0 % osevních ploch. Na 21,5 % ploch byly pěstovány olejnin, na 17,1 % řepka a na 17,0 % píceiny.

Graf 3.11 Sklizeň a sklizňové plochy vybraných plodin v Moravskoslezském kraji

Zdroj: ČSÚ

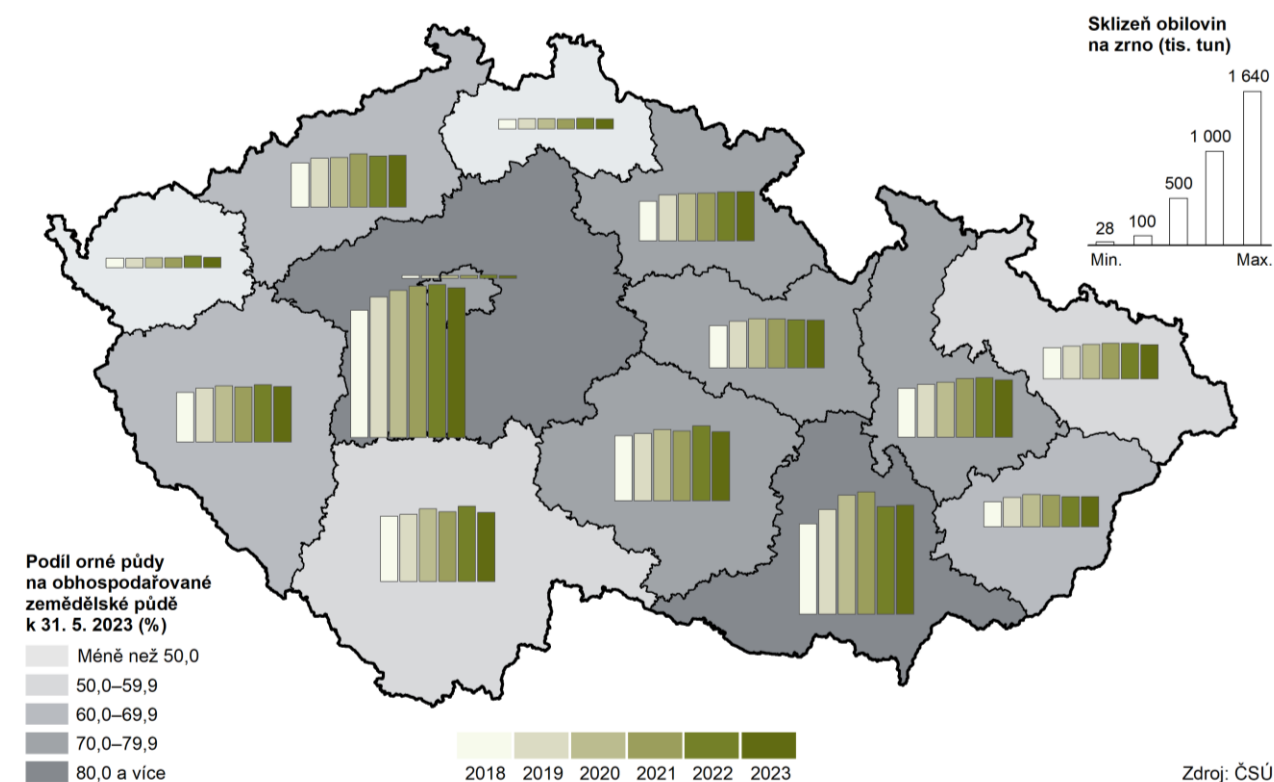

Obilovin, luskovin a brambor se sklídilo méně, řepky naopak více

V roce 2023 se v Moravskoslezském kraji sklídilo 367,8 tis. tun obilovin celkem, což bylo o 15,3 tis. tun (o 4,0 %) méně v porovnání s předchozím rokem. Na tomto poklesu se podílelo především zmenšení sklizňových ploch o 5,8 % na 62,0 tis. ha, protože hektarový výnos se meziročně zvýšil o 0,12 tuny na 5,93 t/ha. Z jednotlivých druhů obilovin se v loňském roce proti roku 2022 sklídilo z hektaru více pšenice ozimé (6,45 tuny, nárůst o 6,0 %) a ječmene ozimého (6,17 tuny, nárůst o 2,5 %), naopak menší výnos postihl pšenici jarní (3,39 t; pokles o 27,4 %), ječmene jarního (4,86 t; pokles o 7,0 %) a ostatních obilovin. V Moravskoslezském kraji se v roce 2023 sklízely luskoviny a bílkovinné plodiny celkem z plochy 1,1 tis. ha, což bylo o 22,1 % více než v roce 2022. Při průměrném výnosu 1,65 t/ha, jenž byl druhý nejvyšší v Česku, se sklídilo přes 1,8 tis. tun luskovin (meziroční pokles o 16,0 %). K meziročnímu poklesu produkce došlo i v případě brambor. Na celkové republikové sklizni přesahující 573 tis. tun se kraj podílel 3,0 %, což odpovídalo 17,1 tis. tunám. Průměrný výnos 26,68 tuny z hektaru se nacházel pod celorepublikovou hodnotou 27,39 t/ha. Naopak se v roce 2023 zvýšila o 10,0 % sklizeň řepky na 69,5 tis. tun, což odpovídalo 5,3 % republikové úrody. Důvodem bylo meziroční zvětšení sklizňové plochy o 8,5 % a samotného růstu výnosu této plodiny z hektaru o 0,05 tuny.

Sklizeň obilovin v krajích v letech 2018 až 2023

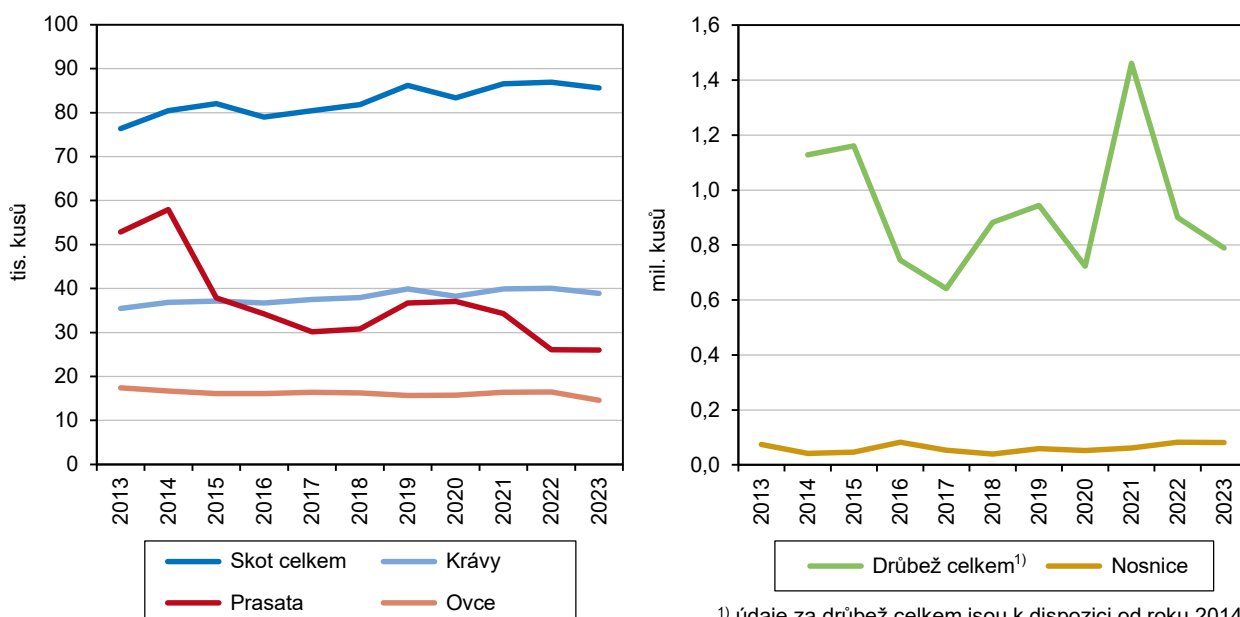

Nejvíce se využívala statková hnojiva

S výjimkou dusíkatých a organických hnojiv se spotřeba hnojiv vyjádřená v kilogramech na hektar obhospodařované zemědělské půdy meziročně snížila. Konkrétně se v Moravskoslezském kraji v hospodářském roce 2022/23 použilo 98,3 kg minerálních (pokles o 1,0 %), 110,6 kg vápenatých (pokles o 24,1 %), 4 239,6 kg statkových – hnůj, kejda, močůvka (pokles o 10,8 %) a 2 200,7 kg organických hnojiv (nárůst o 3,3 %).

Graf 3.12 Hospodářská zvířata v Moravskoslezském kraji (stav k 31. 12.)

Zdroj: ČSÚ

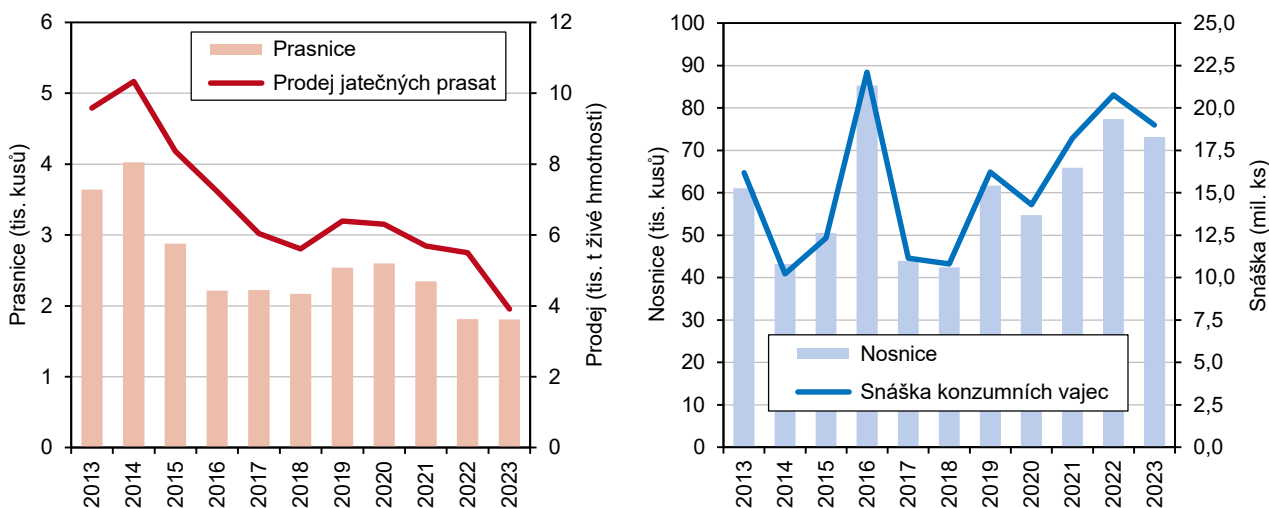
¹) údaje za drůbež celkem jsou k dispozici od roku 2014

Moravskoslezský kraj nehraje zásadní roli v živočišné produkci

V Moravskoslezském kraji bylo k 31. 12. 2023 chováno podle soupisu hospodářských zvířat 85,6 tis. kusů skotu, 26,0 tis. prasat, 14,6 tis. ovcí, 2,6 tis. koz a 789 tis. kusů drůbeže. Republikové podíly kraje, které se pohybovaly od 1,9 % v případě stavů prasat do 9,1 % v případě koz, tak potvrzují, že Moravskoslezský kraj nemá v rámci Česka z pohledu množství chovaných hospodářských zvířat klíčové postavení.

Graf 3.13 Průměrné stavy prasnic a prodej jatečných prasat, průměrné stavy nosnic a snáška konzumních vajec v Moravskoslezském kraji

Zdroj: ČSÚ

Produkce mléka se meziročně zvýšila, naopak snáška konzumních vajec poklesla

Výroba mléka dosáhla v kraji v roce 2023 hodnoty 196,2 mil. litrů a představuje 5,8 % republikové produkce. Meziročně se produkce mléka v kraji zvýšila o 2,4 mil. litrů (o 1,3 %), ale ve srovnání s rokem 2018 došlo k navýšení o 22,7 mil. litrů (o 13,1 %). Průměrná denní dojivost krav v roce 2023 se v krajích pohybovala od 21,1 l v Karlovarském kraji do 27,0 l ve Zlínském kraji. V Moravskoslezském kraji se jednalo o 26,9 l, což bylo o 1,3 litru více, než činil republikový průměr. Celková snáška konzumních vajec v Moravskoslezském kraji se meziročně snížila na 19,0 mil. kusů (pokles o 8,5 %) a průměrná snáška vajec na 1 nosnici činila 259,6 kusů vajec a meziročně poklesla o 9 kusů.

Produkce jatečných prasat byla v porovnání s rokem 2022 výrazně nižší

V Moravskoslezském kraji v porovnání s rokem 2022 nepatrně klesla produkce jatečného skotu o 0,1 % na 9,3 tis. tun živé hmotnosti. Produkce jatečného skotu v kraji od roku 2018 celkově vzrostla, má však kolísavý charakter a pohybovala se mezi hodnotami 8,8 až 9,5 tis. tun ž. hm. Vedle toho produkce jatečných prasat dosáhla v kraji 3,9 tis. tun ž. hm. a byla meziročně nižší o 28,9 %. Proti roku 2018 se produkce jatečných prasat snížila dokonce o 30,2 %.

Lesnictví

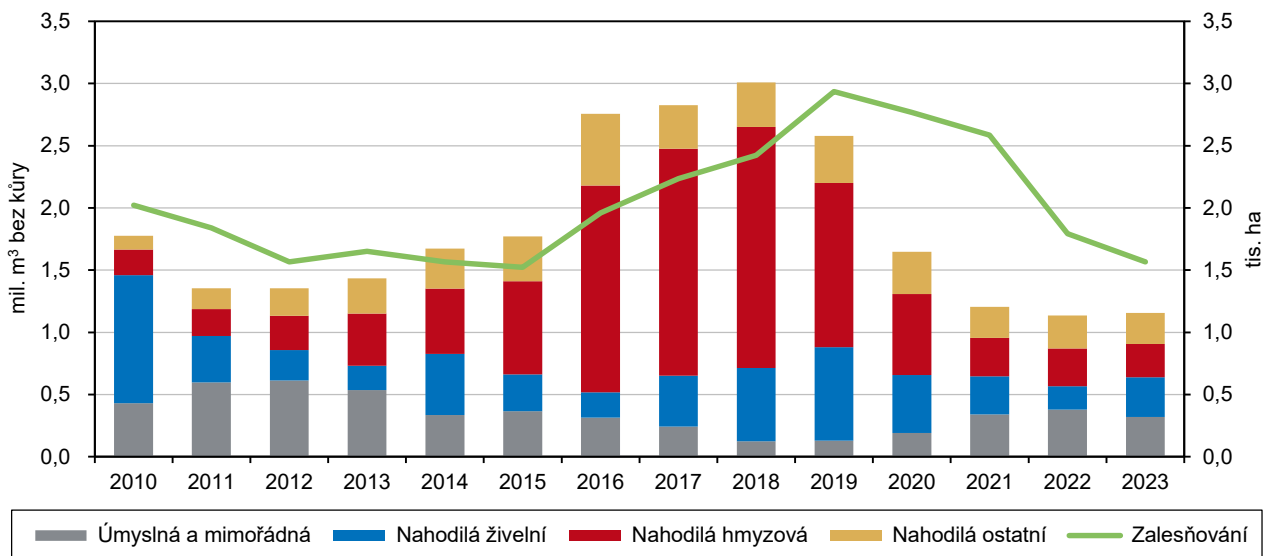
Objem vytěženého dřeva v roce 2023 se řadil nejmenším za posledních 10 let

Těžba dřeva v roce 2023 dosáhla v kraji necelých 1,2 mil. m³ (bez kůry), meziročně se sice zvýšila o 22 tis. m³, přesto se jednalo o druhý nejnižší objem za posledních deset let. Moravskoslezský kraj byl sedmým největším producentem dřeva a na celkové těžbě dřeva v Česku se kraj podílel 6,3 %. Naprostou většinu (89,3 % vytěženého dřeva) představovaly jehličnany, konkrétně smrky (961,9 tis. m³ bez kůry). Podíl listnatých dřevin na těžbě v kraji se meziročně snížil o 3,2 p. b. na 10,7 % s převažující těžbou buku (57,1 tis. m³ bez kůry). Ve sledovaném období bylo dosaženo nejvyšší hodnoty těžby dřeva 3,0 mil. m³ v roce 2018. V letech 2020 až 2023 byla těžba dřeva v kraji výrazně nižší.

Graf 3.14 Těžba dřeva z hlediska vlivu nahodilé těžby a zalesňování v Moravskoslezském kraji

Zdroj: ČSÚ

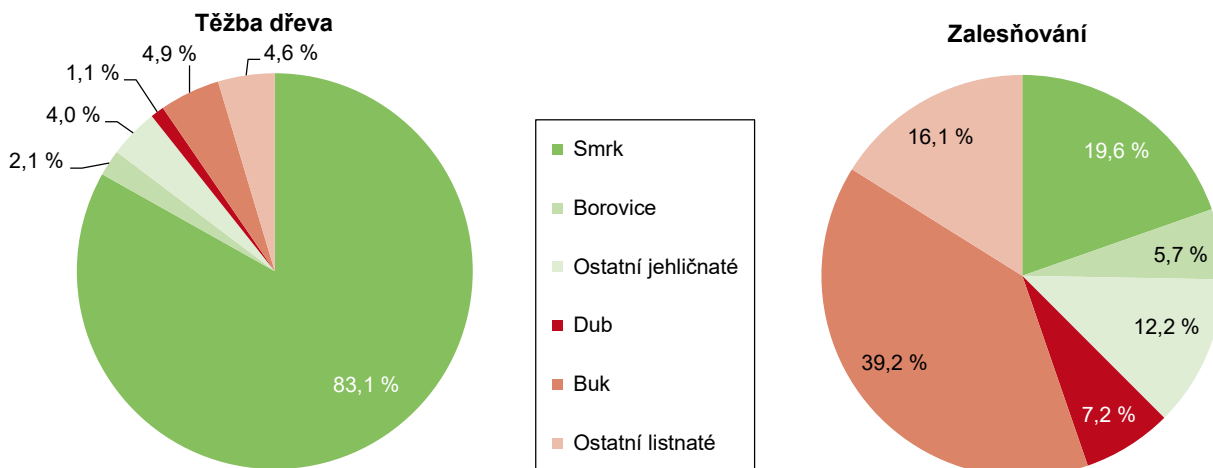

Objemy nahodilé těžby dřeva, zejména hmyzové, významně poklesly

Výkyvy v objemu vytěženého dřeva jsou ovlivněny těžbou nahodilou, což jen dokládá, že hospodářské využití lesa a jeho ekonomický přínos významně závisí na průběhu počasí a povětrnostních podmínkách. Zatímco v letech 2018 a 2019 dosahovaly objemy zpracované nahodilé těžby téměř 2,9 mil. m³ (bez kůry), resp. 2,5 mil. m³ (bez kůry) ročně a na celkové těžbě dřeva v kraji se podílely z více než 95 %, v roce 2023 činily pouze přes 0,8 mil. m³ (bez kůry), což představovalo 72,3 % z celkové těžby dřeva v kraji. Do roku 2011 se jednalo zejména o nahodilou těžbu živelní, od roku 2012 se situace změnila a větší část nahodilé těžby připadala na těžbu hmyzovou. V roce 2023 se poměr mezi oběma druhy nahodilé těžby otočil, zpracováno bylo 320 tis. m³ dřeva (bez kůry) z důvodu živelních příčin a 268 tis. m³ dřeva (bez kůry) kvůli hmyzovým kalamitám.

Graf 3.15 Těžba dřeva a zalesňování podle dřevin v Moravskoslezském kraji v roce 2023

Zdroj: ČSÚ

Pozn.: těžba v m³ bez kůry, zalesňování v ha

V roce 2023 bylo nově zalesněno 1,6 tis. hektarů, z toho více než tři pětiny listnatými dřevinami

Skladbu lesních porostů ovlivňuje nejen struktura těžby dřeva, ale i následné zalesňování. V letech 2018 až 2023 bylo v průměru každý rok zalesněno 2 345 ha ploch, nejvíce 2 935 hektarů v roce 2019. V roce 2023 bylo v kraji nově zalesněno a uměle obnovoeno 1 566 ha půdy, což bylo o 12,6 % méně než v roce předchozím

a o 35,4 % méně než v roce 2018. Podíl jehličnatých dřevin na zalesňování se meziročně zvýšil o 0,4 p. b. na 37,5 %. Celkově tak byly jehličnaté dřeviny vysazeny na 587 ha plochy, nejčastěji byl upřednostňován smrk vysazený na 307 ha půdy. Borovice byla vysazena na 89 ha. Podíl listnatých dřevin na zalesňování se mírně snížil na 62,5 %, celkově bylo listnatými dřevinami nově osázeno 979 ha půdy, z toho bukem 614 ha a dubem 113 ha.

Průmysl

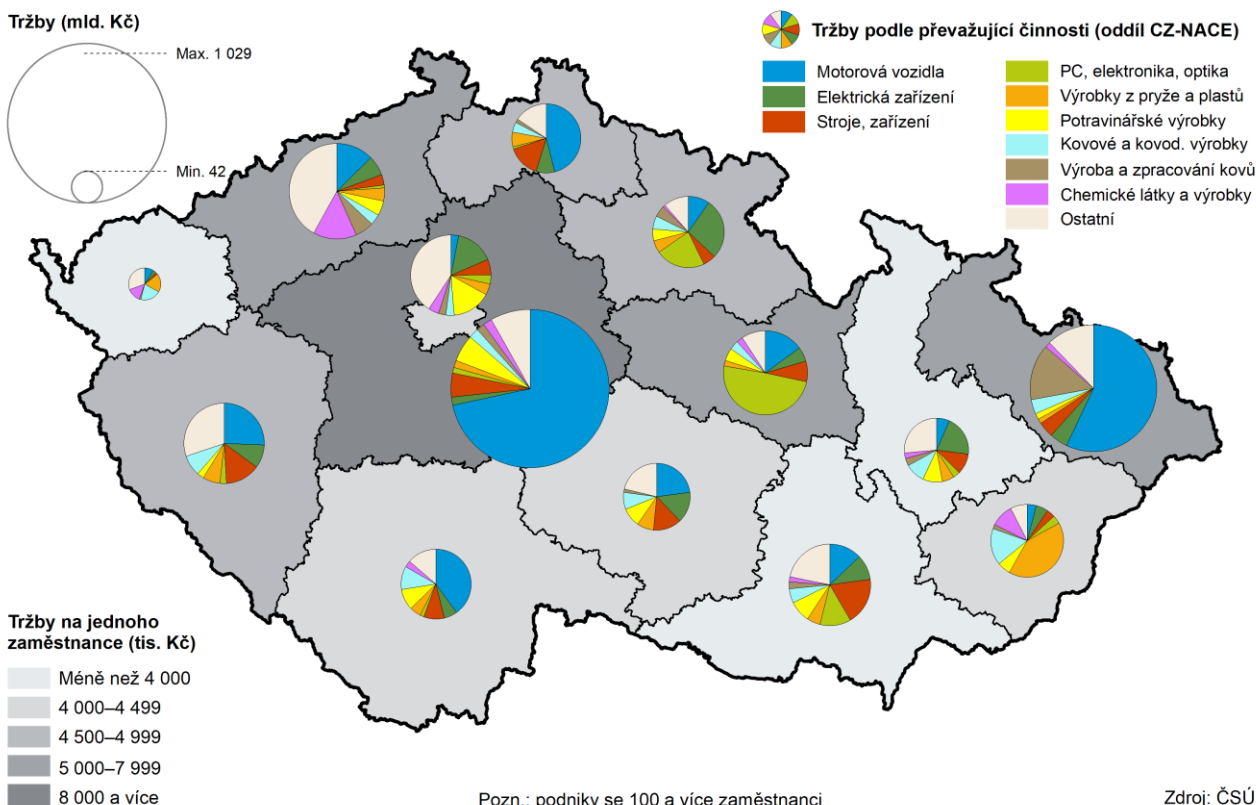
Průmyslové podniky nadále zůstávají významnými zaměstnavateli v kraji

V roce 2023 sídlilo v Moravskoslezském kraji 228 velkých průmyslových podniků (se 100 a více zaměstnanci) a jejich počet se ve srovnání s předchozím rokem nezměnil. Tyto firmy zaměstnávaly 96,1 tis. osob, meziročně se počet zaměstnanců snížil o téměř 1,7 tis. osob. Průmyslové podniky sídlící v Moravskoslezském kraji ve srovnání s ostatními kraji zaměstnávaly druhý nejvyšší počet osob hned po Středočeském kraji (110,4 tis. zaměstnanců).

Průměrná měsíční mzda v kraji nadále rostla, tempo růstu nedosahovalo republikového průměru

Průměrná hrubá měsíční mzda v moravskoslezských průmyslových podnicích dosáhla v roce 2023 výše 42 280 Kč a byla osmá nejvyšší mezi všemi kraji republiky. Proti roku 2022 mzdy v kraji vzrostly o 7,6 %. Kraj tak zaostával za celorepublikovým průměrem jak výší mezd (o cca 3,7 tis. korun), tak i jejich meziročním nárůstem (o 1,1 p. b.). Vyšší průměrné hrubé měsíční mzdy v Česku (46 003 Kč) významně ovlivňovaly dosažené mzdy ve Středočeském kraji (55 870 Kč) a v Praze (55 760 Kč).

Tržby z prodeje výrobků a služeb průmyslové povahy zpracovatelského průmyslu v krajích v roce 2023

Tržby z prodeje výrobků a služeb průmyslové povahy v roce 2023 meziročně poklesly

V roce 2023 utržily podniky sídlící v kraji 702,6 mld. Kč z prodeje vlastních výrobků a služeb průmyslové povahy, což bylo o 8,1 mld. Kč méně než v roce 2022. Jednalo se tak o 1,1% pokles tržeb, zatímco v celém Česku meziročně vzrostly o 7,1 %. Podíl tržeb z přímého vývozu na tržbách z prodeje výrobků a služeb průmyslové povahy

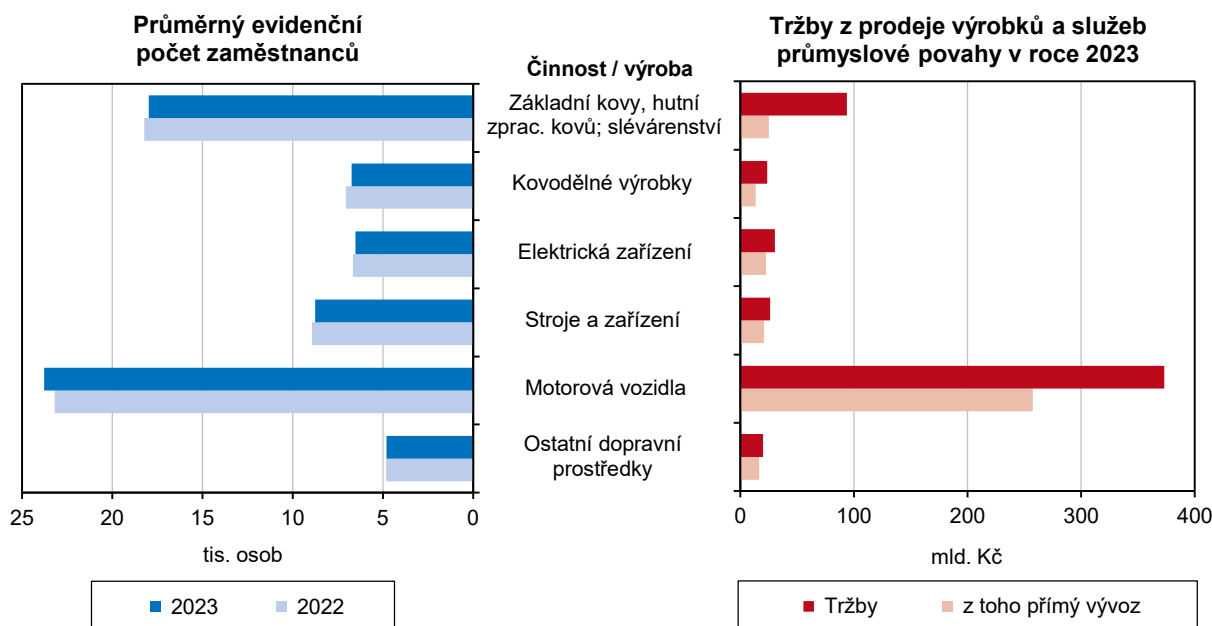
činil v roce 2023 v Moravskoslezském kraji 58,6 %, meziročně se tento podíl zvýšil o 0,9 p. b. Republiková hodnota tohoto ukazatele činila 57,5 %.

Produktivita práce v průmyslových podnicích kraje v roce 2023 vzrostla a dosáhla 3. nejvyšší hodnoty v Česku

Produktivita práce (tržby z prodeje výrobků a služeb průmyslové povahy na 1 zaměstnance) v průmyslových podnicích se sídlem v Moravskoslezském kraji se meziročně zvýšila o 0,6 % na absolutní částku 7 308 tis. Kč. Meziročně vzrostla produktivita práce téměř ve všech krajích, výjimkou byly kraje Ústecký (pokles o 5,7 %) a Pardubický (o 4,1 %). V mezikrajském srovnání dosáhla produktivita práce v Moravskoslezském kraji 3. nejvyšší hodnoty a v porovnání s produktivitou dosaženou v celém Česku byla vyšší o 1 375 tis. korun.

Graf 3.16 Zaměstnanci a tržby podle vybrané převažující činnosti zpracovatelského průmyslu v Moravskoslezském kraji (podniky se 100 a více zaměstnanci se sídlem v kraji)

Zdroj: ČSÚ

Nejvýznamnějším průmyslovým odvětvím v kraji byla výroba motorových vozidel

Objem tržeb z prodeje výrobků a služeb průmyslové povahy ve zpracovatelském průmyslu dosáhl v roce 2023 v Moravskoslezském kraji výše 657,8 mld. Kč. Tržby ve zpracovatelském průmyslu se na celkových tržbách v průmyslu podílely z 93,6 %. Meziročně klesly tržby ve zpracovatelském průmyslu o 1,1 %. Na výši těchto tržeb se nejvíce podílela odvětví výroba motorových vozidel (kromě motocyklů), přívěsů a návěsů (56,7 %) a výroba základních kovů, hutní zpracování kovů; slévárenství (14,3 %). Meziročně se nejvíce tržby zvýšily v odvětvích výroba motorových vozidel (kromě motocyklů), přívěsů a návěsů (o 15,4 %) a výroba ostatních dopravních prostředků a zařízení (o 14,9 %). Naopak nejvyšší pokles tržeb nastal v případě odvětví výroba základních kovů, hutní zpracování kovů; slévárenství (o 33,9 %).

Energetika

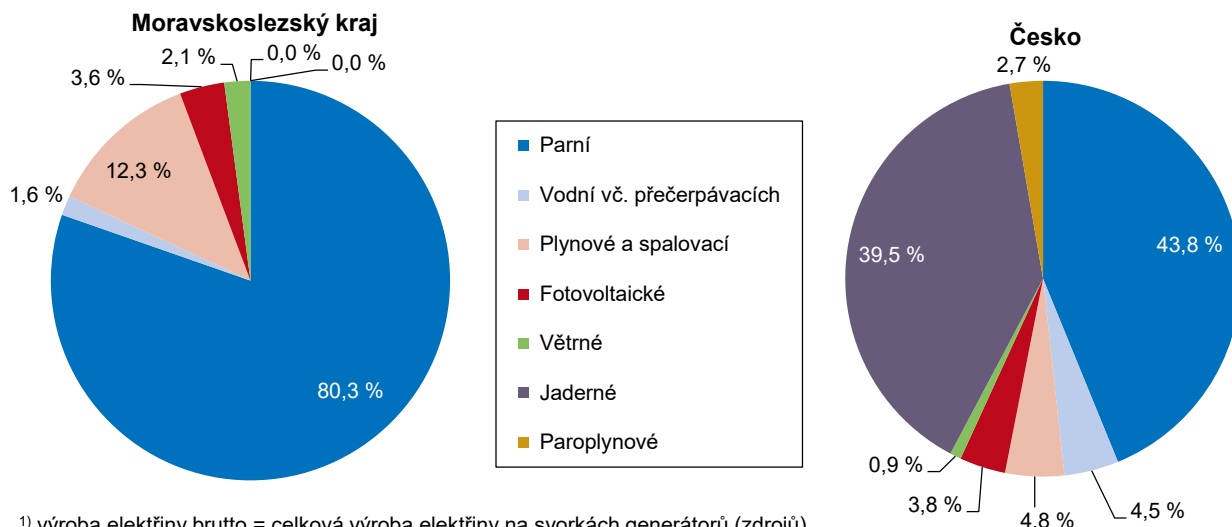
Množství vyrobené elektrické energie v Moravskoslezském kraji se meziročně snížilo o 15,6 %

Podle údajů Energetického regulačního úřadu bylo v roce 2023 množství vyrobené elektrické energie v Moravskoslezském kraji 3 703 GWh. Proti předešlému roku došlo k poklesu výroby o 683 GWh (o 15,6 %) a ve srovnání s rokem 2018 se snížila výroba elektrické energie dokonce o čtvrtinu. V kraji bylo vyrobeno 4,8 % z celkové výroby elektřiny v Česku, čímž zaujal 6. místo v krajském srovnání. Největší podíl (80,3 %) na výrobě elektřiny v kraji měly parní elektrárny s 2 975 GWh, proti roku 2018 se tento podíl snížil o 7,6 p. b.

Graf 3.17 Výroba elektřiny brutto¹⁾ podle technologie elektráren v roce 2023

Zdroj: ERÚ

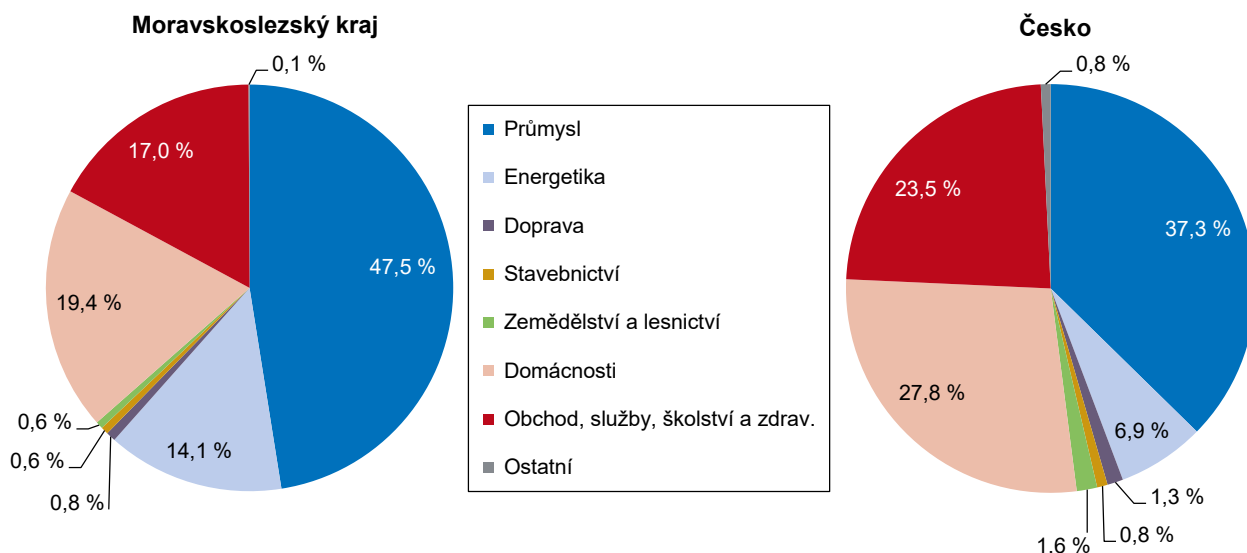
¹⁾ výroba elektřiny brutto = celková výroba elektřiny na svorkách generátorů (zdrojů)

Spotřeba elektrické energie v kraji v roce 2023 meziročně poklesla na 7 090 GWh

Spotřeba elektrické energie v roce 2023 meziročně poklesla o 4,8 % na 7 090 GWh, čímž zaujala 2. místo ve spotřebě mezi všemi kraji. Podíl spotřeby elektrické energie v Moravskoslezském kraji činil 12,7 % spotřeby celorepublikové. Podle odvětvové struktury se na spotřebě nejvíce podílel průmysl (47,5 %), energetika (14,1 %), dále sektor obchodu, služeb, školství a zdravotnictví (17,0 %) a v neposlední řadě domácnosti (19,4 %).

Graf 3.18 Spotřeba elektřiny netto¹⁾ podle odvětví spotřeby v roce 2023

Zdroj: ERÚ

¹⁾ spotřeba elektřiny netto = spotřeba elektřiny v odběrných místech provozovatelů regionálních distribučních soustav a spotřeba subjektů přímo napojených na danou výrobu

Spotřeba elektřiny v domácnostech na 1 obyvatele meziročně klesla a zůstala druhá nejnižší v Česku

Ve spotřebě elektřiny v domácnostech na 1 obyvatele Moravskoslezského kraje došlo k meziročnímu poklesu o 1,3 % na hodnotu 1 155,3 kWh a v rámci Česka se po hl. městě Praze (1 110,7 kWh) jednalo o druhou nejnižší spotřebu. Průměrná celorepubliková spotřeba elektrické energie v domácnostech činila 1 422,8 kWh na jednoho obyvatele.

Spotřeba zemního plynu v kraji proti roku 2022 poklesla o 6,0 %

V roce 2023 se spotřebovalo v Moravskoslezském kraji 739,6 mil. m³ zemního plynu a meziročně se spotřeba snížila o 6,0 %. Spotřeba zemního plynu v kraji v GWh činila 8 064,7 GWh. V porovnání s rokem 2022 klesla o 430,7 GWh. Na spotřebě zemního plynu se nejvíce podíleli velkoodběratelé (55,9 %), v pořadí druhé byly domácnosti (24,0 %).

Nejvyšší spotřebu zemního plynu vykázal Ústecký kraj

Nejvyšší podíl spotřeby zemního plynu z celkové spotřeby v Česku byl zaznamenán v krajích Ústeckém (14,9 %), Středočeském (13,5 %) a Jihomoravském (12,4 %). Moravskoslezská spotřeba představovala podíl 11,1 % a v mezikrajském srovnání byla 4. nejvyšší, hodnota podílu druhým rokem rostla. Nejvyšší spotřebu na jednoho konečného zákazníka 4 546,6 m³ vykázal Karlovarský kraj. V Moravskoslezském kraji dosáhla spotřeba na 1 zákazníka 2 004,1 m³ (3. nejnižší spotřeba po hl. městě Praze a Plzeňském kraji).

Spotřeba zemního plynu v domácnostech na 1 odběratele v Moravskoslezském kraji v roce 2023 byla nejnižší v Česku

Celková spotřeba zemního plynu v domácnostech v Moravskoslezském kraji v roce 2023 se meziročně snížila o 23,3 mil. m³ (o 11,6 %) a dosáhla rekordně nízké hodnoty 177,8 mil. m³. Při přepočtu na 1 odběratele činila spotřeba zemního plynu v moravskoslezských domácnostech 507,5 m³ a v rámci krajů byla vůbec nejnižší. Naopak nejvyšší spotřebu na 1 domácnost vykázaly kraje Středočeský (907,2 m³), Jihomoravský (845,0 m³) a Zlínský (811,4 m³).

Stavebnictví, stavební povolení

Počet zaměstnanců středních a velkých stavebních podniků se v roce 2023 meziročně nezměnil, jejich mzdy patří k nejnižším v Česku

V Moravskoslezském kraji v roce 2023 sídlilo celkem 43 středních a velkých stavebních podniků s 50 a více zaměstnanci, ve kterých bylo zaměstnáno 4,6 tis. osob. Počet zaměstnanců se meziročně téměř nezměnil, mezi kraji zaznamenali největší přírůstek zaměstnanců stavebních firem v Praze (o 693 osob) a úbytek v kraji Ústeckém (o 339 osob). Mzda pracovníků ve stavebnictví se ve srovnání s předchozím rokem zvýšila, a to o 9,1 % (o 3 526 Kč). Stavbaři v Moravskoslezském kraji pobírali v průměru 42 130 Kč měsíčně. Při srovnání s ostatními kraji však zůstala mzda jednou z nejnižších a nacházela se o cca 7 600 Kč pod celorepublikovým průměrem mezd ve stavebnictví (o 15,4 %).

Základní stavební výroba v roce 2023 proti předešlému roku vzrostla

Po poklesu v roce 2020 základní stavební výroba (ZSV) každoročně narůstala a v roce 2023 dosáhla hodnoty 12,3 mld. Kč v běžných cenách. Tím se Moravskoslezský kraj zařadil v mezikrajském srovnání na 5. místo, když jasné prvenství držela Praha s objemem ZSV 103,4 mld. Kč. Meziročně vzrostla hodnota prací prováděných středními a velkými stavebními podniky se sídlem na severní Moravě o 4,8 %, což odpovídalo výši 564 mil. korun.

V ZSV kraje mělo převahu pozemní stavitelství

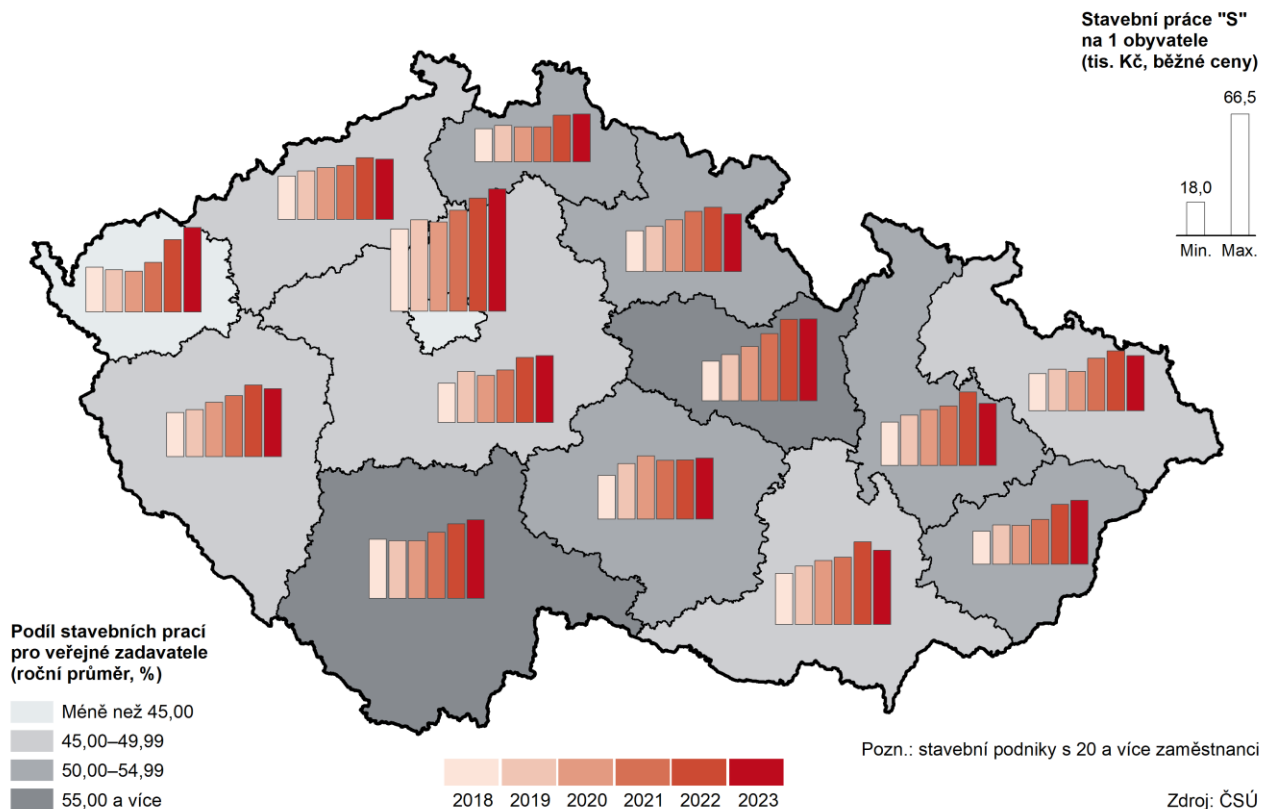
Vyšší objem prací v hodnotě 7,3 mld. Kč realizovaly firmy z Moravskoslezského kraje v oblasti pozemního stavitelství, zatímco v oblasti inženýrského stavitelství se jednalo 4,6 mld. Kč. Proti roku 2022 se objem práce pozemního stavitelství zvýšil o 40,5 %, zatímco v případě inženýrského stavitelství došlo k meziročnímu poklesu o 24,3 %.

Stavební práce "S" provedené v kraji v roce 2023 byly z necelé poloviny financovány z prostředků veřejných zadavatelů

Objem stavebních prací podle dodavatelských smluv, tedy v hodnotě "S" (v b. c.; vč. cenového vlivu) provedených stavebními podniky s 20 a více zaměstnanci na stavbách v Moravskoslezském kraji ve sledovaném období značně kolísal. V roce 2023 dosáhl výše 35,6 mld. Kč, přestože meziroční pokles činil 3,1 mld. Kč, tj. o 7,9 %, jednalo se o třetí největší objem stavebních prací v historii kraje. Maxima bylo dosaženo v roce 2022 s 38,7 mld. Kč. Stavebnictví se ve sledovaném období stále více opíralo o čerpání veřejných prostředků. V letech 2018 a 2019 tvořily

z celkového objemu stavebních prací "S" provedených v Moravskoslezském kraji práce pro veřejné zadavatele kolem dvou pětin, v letech 2020 a 2021 více než polovinu (53,1 %, resp. 50,5 %). V posledních dvou letech sice jejich podíl klesal, stále se však v roce 2023 jednalo o 45,1 %.

Stavební práce "S" podle místa stavby v krajích v letech 2018 až 2023

Orientační hodnota staveb, na něž byla vydána stavební povolení, dlouhodobě roste

V roce 2023 bylo stavebními úřady v Moravskoslezském kraji vydáno 8 000 stavebních povolení, meziročně se jejich počet snížil o 9,2 % (o 810 stavebních povolení). Celková orientační hodnota staveb, na něž byla vydána stavební povolení, dosáhla 43,9 mld. Kč. Proti roku 2022 se orientační hodnota staveb zvýšila o 1,6 mld. Kč (o 3,8 %). Tempo růstu orientační hodnoty staveb bylo v Moravskoslezském kraji výrazně nižší než celorepubliková hodnota, která se meziročně zvýšila o 16,8 %. Průměrná hodnota na jedno stavební povolení dosáhla výše 5,5 mil. korun, což představovalo sedmou nejvyšší hodnotu mezi kraji Česka. Vyšší hodnoty než celorepublikový průměr ve výši 6,1 mil. Kč na jedno stavební povolení bylo dosaženo v hl. městě Praze (16,8 mil. Kč) a dále v krajích Jihomoravském (9,0 mil. Kč), Olomouckém (8,0 mil. Kč), Královéhradeckém (6,7 mil. Kč) a Ústeckém kraji (6,2 mil. Kč). Naopak nejnižší průměrnou hodnotu na jedno stavební povolení zaznamenal Jihočeský kraj (necelé 3,6 mil. Kč).

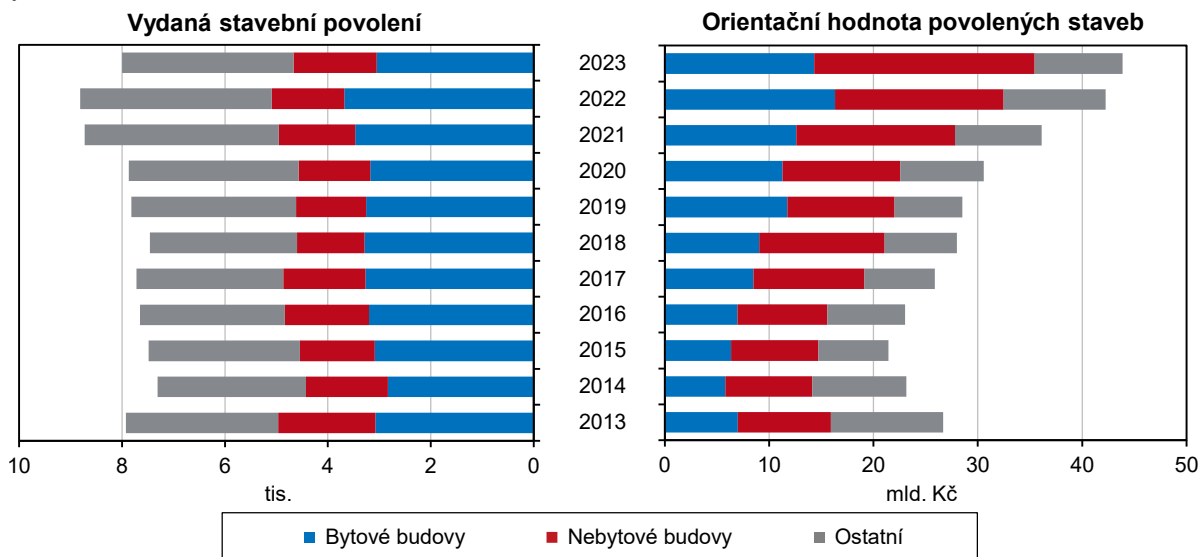
Zhruba 38 % stavebních povolení bylo vydáno na bytové budovy

Největší část stavebních povolení vydaných v Moravskoslezském kraji v roce 2023 připadalo na inženýrské stavby (41,7 %), dalších 38,2 % povolení bylo vydáno na bytové budovy a zbývajících 20,2 % na nebytové stavby. Z celkového počtu 3 053 stavebních povolení na bytové budovy jich většina 1 877 (61,5 %) směřovala na změnu dokončených staveb a pouze 1 176 (38,5 %) na novou výstavbu. Z 3 335 povolených inženýrských staveb bylo 388 (11,6 %) dopravních.

Graf 3.19 Vydaná stavební povolení podle druhu stavby v Moravskoslezském kraji

Zdroj: ČSÚ

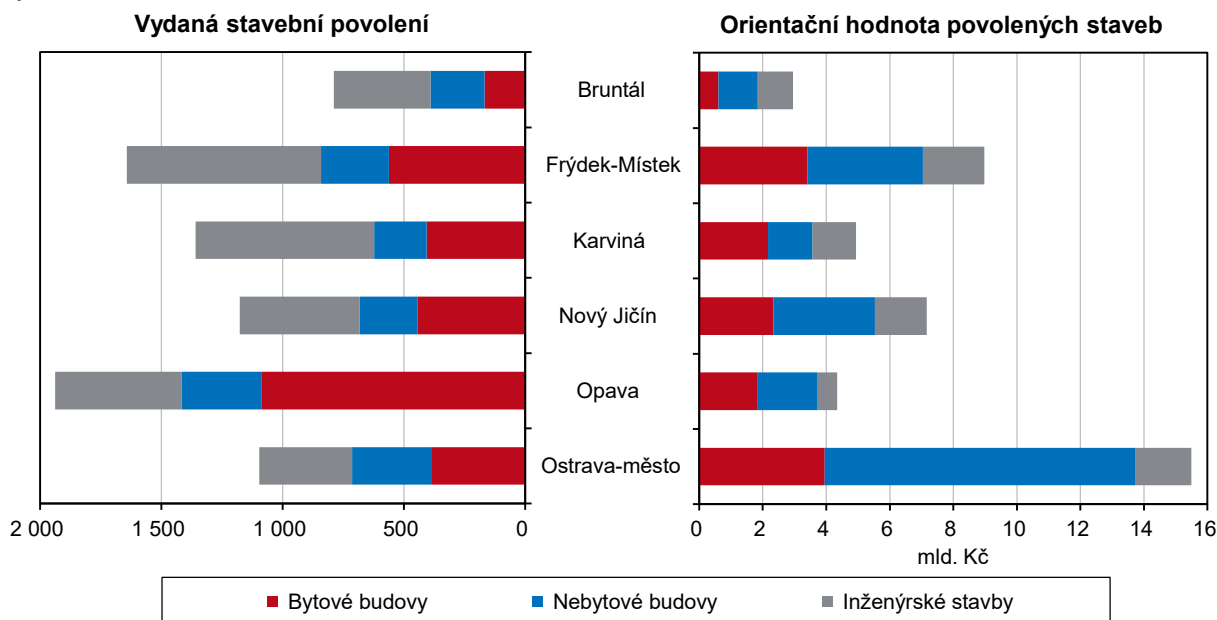

Meziročně se počet vydaných stavebních povolení zvýšil pouze v okresech Opava a Karviná

V rámci Moravskoslezského kraje bylo vydáno nejvíce stavebních povolení na stavby v okresech Opava (1 938 povolení, tj. 24,2 % ze všech povolení v kraji) a Frýdek-Místek (1 642 povolení, tj. 20,5 %). V ostatních okresech, s výjimkou okresu Bruntál (788 povolení, podíl 9,9 %), počet vydaných povolení překročil tisícovku. Počet vydaných stavebních povolení se meziročně zvýšil pouze v okresech Opava (o 2,1 %) a Karviná (o 1,2 %). Z celkového počtu 3 335 vydaných povolení na inženýrské stavby připadaly nejvyšší podíly na okresy Frýdek-Místek (24,0 %) a Karviná (22,1 %), naopak nejmenší na okresy Ostrava-město (11,5 %) a Bruntál (11,9 %).

Graf 3.20 Vydaná stavební povolení podle druhu stavby a okresů v Moravskoslezském kraji v roce 2023

Zdroj: ČSÚ

Nejvyšší orientační hodnotu na 1 stavební povolení vykázaly stavby v okrese Ostrava-město

Mezi okresy Moravskoslezského kraje byla evidována nejvyšší orientační hodnota povolených staveb v Ostravě-městě, a to 15,5 mld. Kč (35,3 % z celkové výše orientační hodnoty staveb v kraji). Nejnižší orientační hodnota staveb zůstala v okrese Bruntál (3,0 mld. Kč). Meziročně poklesla orientační hodnota staveb

v polovině okresů a to v Opavě, Karviné a Bruntále. V rámci Moravskoslezského kraje byla nejvyšší orientační hodnota na jedno stavební povolení zaznamenána v okrese Ostrava-město (14,1 mil. Kč) a naopak nejnižší v okrese Opava (2,2 mil. Kč).

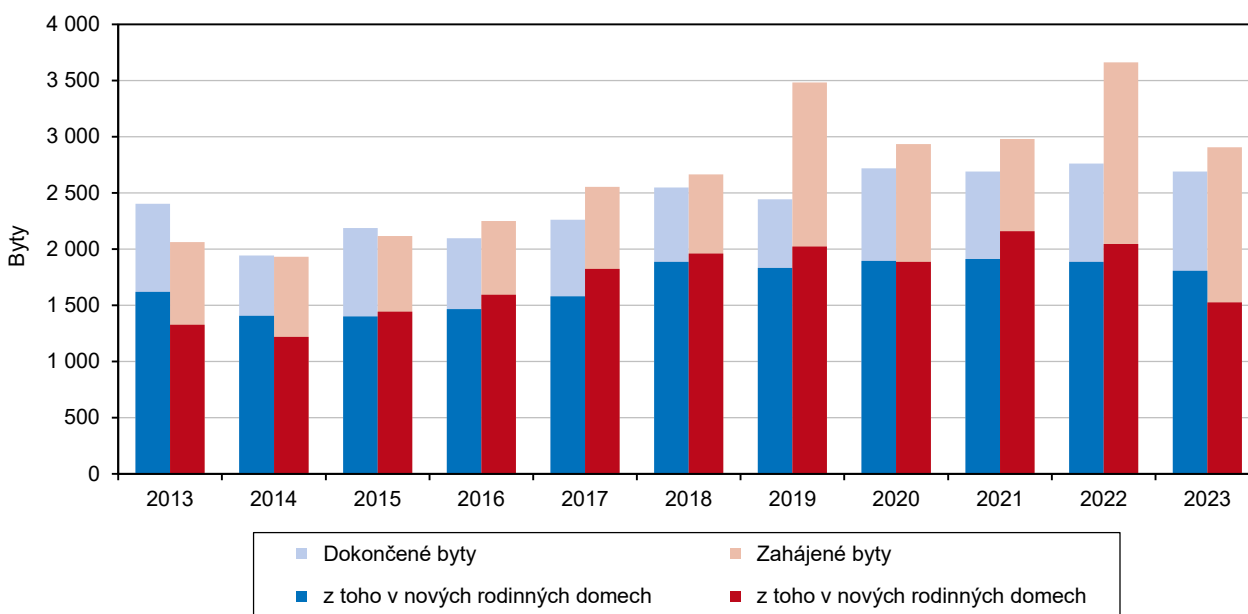
Bytová výstavba

V roce 2023 se bytová výstavba v kraji významně propadla

V Moravskoslezském kraji byla v roce 2023 zahájena stavba 2 907 bytů, což představovalo 8,1 % celorepublikové výstavby. V porovnání s rokem 2022 se zahájená výstavba v kraji snížila o 20,6 %, tj. o 753 bytů. K meziročnímu růstu zahájené bytové výstavby došlo pouze v Karlovarském (o 12,4 %) a Jihočeském kraji (o 1,8 %), zatímco ostatní kraje i celé Česko vykázaly celkový pokles. Největší úbytek zahájených bytů zaznamenaly kraje Olomoucký (o 34,6 %) a Plzeňský (o 31,2 %). V celém Česku bylo v roce 2023 započato se stavbou 35 700 bytů, což představovalo meziročně o 6 542 bytů (o 15,5 %) méně. Zahájená výstavba v nových rodinných domech činila v Moravskoslezském kraji 1 526 bytů (meziroční pokles o 518 bytů, tj. o 25,3 %). K poklesu počtu zahájených bytů v rodinných domech došlo ve všech krajích Česka, přičemž největší pokles byl evidován v Ústeckém kraji (o 38,8 %). V případě počtu zahájených bytů v bytových domech byl v Moravskoslezském kraji zaznamenán výrazný meziroční úbytek, a to z 956 bytů v roce 2022 na 405 bytů v roce 2023. Pokles o 57,2 % byl mezi kraji jednoznačně největší.

Graf 3.21 Bytová výstavba v Moravskoslezském kraji

Zdroj: ČSÚ

Nové byty v rodinných domech se staví nejčastěji v okrese Frýdek-Místek

Meziroční nárůst zahájené výstavby bytů byl evidován pouze v okresech Nový Jičín (o 18,5 %; o 81 bytů) a Karviná (o 18,3 %; o 96 bytů). Z ostatních okresů Moravskoslezského kraje došlo k nejvýraznějšímu meziročnímu poklesu v okrese Opava (o 64,3 %, tj. o 594 bytů), a to v důsledku razantního úbytku výstavby bytů v nových bytových domech. Z celkového počtu zahájených bytů v kraji se jich nejvíce nacházelo v okrese Ostrava-město (665 bytů, krajský podíl 22,9 %), v Karviné 622 bytů (21,4 %) a ve Frýdku-Místku 612 bytů (21,1 %), což dohromady odpovídalo necelým 2/3 všech zahájených bytů v kraji. Na opačné straně stál okres Bruntál se 158 zahájenými byty, což představovalo pouze 5,4 % z celkového objemu nové krajské výstavby.

Více než polovina z celkového počtu zahájených bytů v kraji připadala na rodinné domy

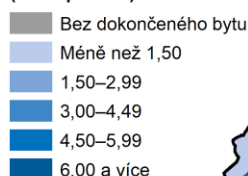
V členění podle druhu stavby připadala v kraji největší část počtu zahájených bytů na byty v rodinných domech (1 526 bytů, tj. 52,5 % z celku). Jejich výstavba se meziročně snížila ve všech okresech kraje. Největší pokles zaznamenaly okresy Ostrava-město (o 34,9 %) a Opava (o 31,9 %). Téměř jedna třetina (30,7 %) bytů v nových rodinných domech (tj. 469 bytů) se nacházela v okrese Frýdek-Místek. V bytových domech byla v roce 2023 zahájena výstavba 405 bytů, což představovalo 13,9 % z celkového počtu bytů v kraji a realizována byla s výjimkou okresu Bruntál ve všech okresech kraje. Jednoznačně nejvíce těchto bytů bylo zahájeno v okrese Ostrava-město (263 bytů), jednalo se tak o vyšší počet bytů než v rodinných domech (196 bytů).

Počet dokončených bytů v Moravskoslezském kraji v roce 2023 meziročně mírně klesl

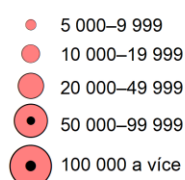
V Moravskoslezském kraji v roce 2023 bylo dokončeno 2 689 bytů a proti stejnému období předchozího roku se jejich počet snížil o 2,6 % (o 73 bytů). Ke snížení počtu dokončených bytů došlo ve většině krajů Česka – nejvýrazněji v Olomouckém (o 20,6 %), Karlovarském (o 16,4 %) a Středočeském kraji (o 15,9 %). Meziroční nárůst dokončených bytů byl zaznamenán pouze v pěti krajích, nejvíce v Jihočeském (o 17,5 %), Jihomoravském a Libereckém kraji (shodně o 13,4 %). V absolutních počtech se nejvíce bytů dokončilo ve Středočeském kraji (6 634 bytů, tj. 17,4 % všech dokončených bytů v republice) a dále v Praze (6 410 bytů). Celkem bylo v roce 2023 dokončeno v Česku 38 067 bytů, což představovalo meziroční pokles o 1 331 bytů (o 3,4 %).

Bytová výstavba v obcích Moravskoslezského kraje v letech 2018 až 2023

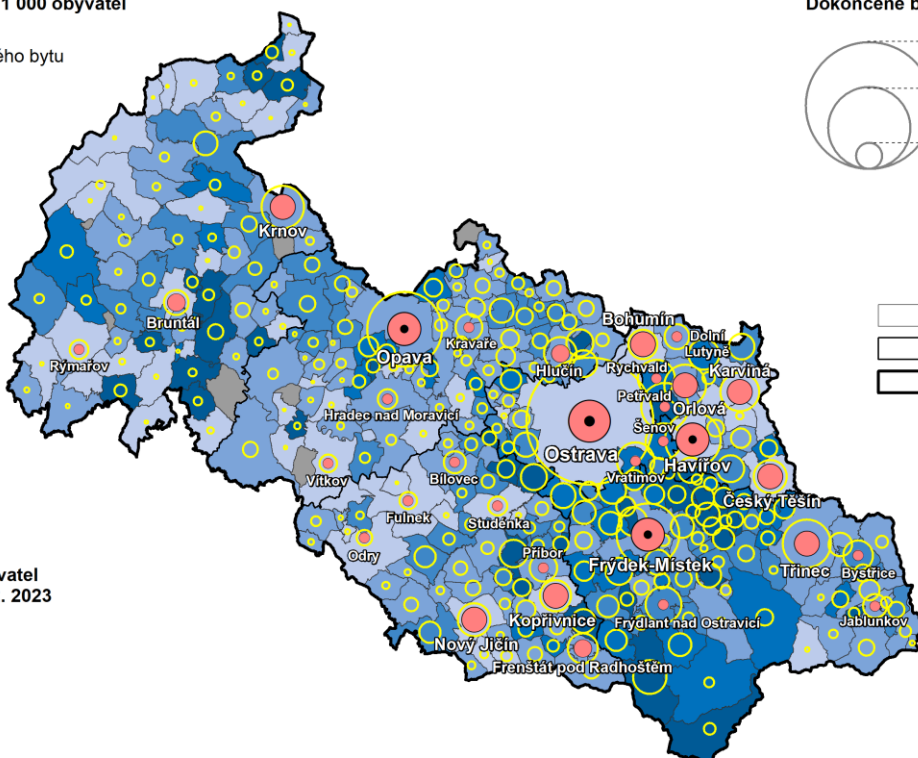
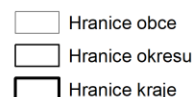
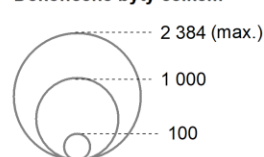
Dokončené byty na 1 000 obyvatel (roční průměr)

Obce s počtem obyvatel 5 000 a více k 31. 12. 2023

Dokončené byty celkem

Zdroj: ČSÚ

Tradičně nejvíce bytů bylo dokončeno v okrese Frýdek-Místek

V meziokresním srovnání bylo nejvíce bytů dokončeno tradičně v okrese Frýdek-Místek (655 bytů). Meziroční nárůst dokončené výstavby zaznamenaly čtyři okresy kraje, k největšímu zvýšení došlo v okresech Bruntál (o 31,6 %; o 61 bytů) a Karviná (o 31,0 %, tj. o 124 bytů). Méně bytů ve srovnání s rokem 2022 bylo dokončeno

pouze v okresech Ostrava-město (pokles o 43,4 %; o 325 bytů) a Opava (o 2,4 %; o 10 bytů).

Sedm z deseti bytů dokončených v kraji v roce 2023 bylo v rodinných domech

Ve struktuře bytů dokončených v Moravskoslezském kraji připadal nejvyšší podíl na byty v rodinných domech (67,2 %). Z celkového počtu 1 806 bytů jich bylo dokončeno nejvíce v okrese Frýdek-Místek (520 bytů), což představovalo 28,8 % krajského počtu. V Moravskoslezském kraji bylo také dokončeno 266 bytů v nových bytových domech, kde necelé dvě pětiny připadaly na okres Karviná (102 bytů) a zhruba 30 % na okres Bruntál (80 bytů). V okrese Ostrava-město nebyl v bytových domech dokončen ani jeden byt. Bytů v nebytových budovách v Moravskoslezském kraji bylo v roce 2023 dokončeno 71 (meziroční nárůst o 45 bytů), nejvíce z nich v okrese Frýdek-Místek (34 bytů).

Ceny nemovitostí

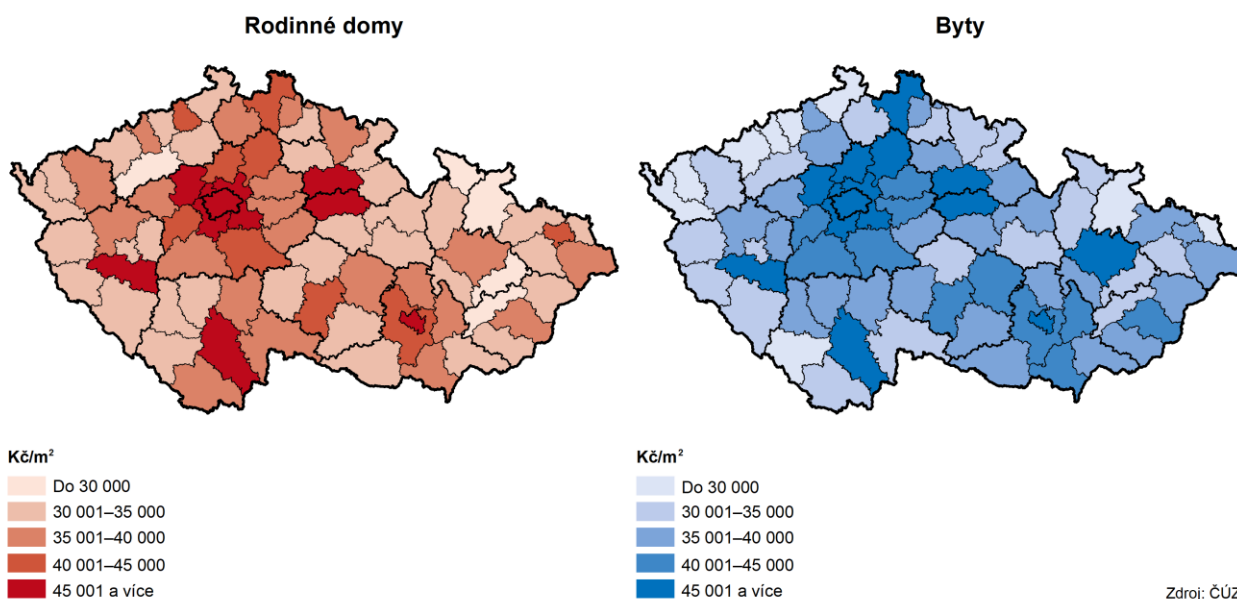
Ceny rodinných domů v Moravskoslezském kraji byly v rámci Česka 5. nejnižší

Ceny rodinných domů v Moravskoslezském kraji v roce 2022 byly ve srovnání s předešlým rokem vyšší o 14,0 %. Došlo tak ke zpomalení tempa růstu cen, neboť v roce 2021 činil meziroční nárůst 21,1 %. Nejvyšší průměrná kupní cena byla v roce 2022 zaznamenána v hl. městě Praze (104 195 Kč/m²), následoval Středočeský (65 912 Kč/m²) a dále Jihomoravský kraj (48 001 Kč/m²). Moravskoslezský kraj se s cenou 41 301 Kč/m² umístil na páté nejnižší pozici. Nejméně zaplatili kupci za rodinný dům v Olomouckém kraji a to 38 518 Kč/m².

Rodinné domy byly nejdražší v okresech Ostrava-město a Frýdek-Místek

Průměrné ceny zjištěné v okresech Moravskoslezského kraje patřily ve dvou případech k těm vyšším. Konkrétně okres Ostrava-město s částkou 49 813 Kč/m² obsadil 11. nejvyšší pozici mezi všemi okresy Česka a okres Frýdek-Místek se umístil na 26. příčce s 43 783 Kč/m². Ve zbývajících okresech kraje nabývaly průměrné kupní ceny nižších částek. Okres Karviná se umístil na 42. příčce (41 301 Kč/m²), okres Opava na 46. pozici (40 473 Kč/m²), okres Nový Jičín na 67. příčce (37 437 Kč/m²) a okres Bruntál (33 007 Kč/m²) na posledním 77. místě.

Průměrné kupní ceny rodinných domů a bytů v okresech v období let 2020 až 2022

Kupní ceny bytů v kraji v roce 2022 vzrostly o pětinu

V roce 2022 se průměrné kupní ceny bytů v Moravskoslezském kraji meziročně zvýšily o 20,5 %, což byl mezi kraji pátý nejvyšší nárůst. Nejvyšší růst cen byl

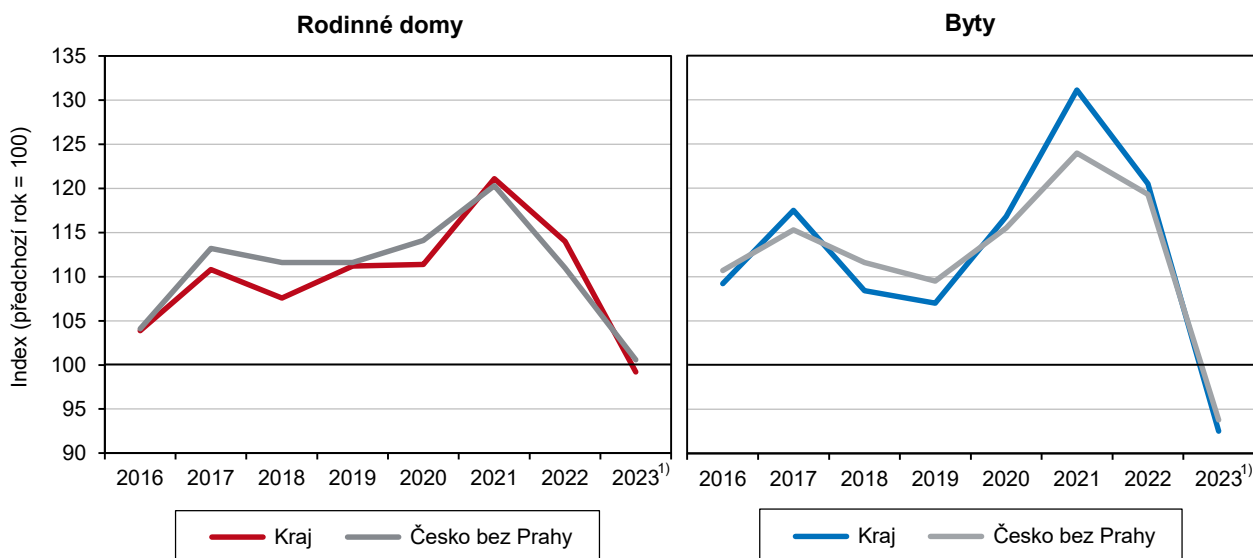
zaznamenan v Ústeckém kraji (o 24,3 %) a naopak nejnižší v Praze (o 12,3 %). I v případě kupních cen bytů došlo ke zpomalení tempa růstu, neboť v roce 2021 byly krajské ceny meziročně vyšší o 31,1 %, což byla po Ústeckém kraji druhá nejvyšší hodnota. Nejvyšší průměrnou kupní cenu bytu v roce 2022 vykázalo hl. město Praha (112 677 Kč/m²), následované Jihomoravským (67 223 Kč/m²) a Středočeským krajem (55 558 Kč/m²). V těchto krajích byl zároveň zaznamenan nejnižší meziroční nárůst cen bytů. Nejnižší průměrné kupní ceny bytů byly evidovány v Ústeckém (35 952 Kč/m²), Karlovarském (36 077 Kč/m²) a Moravskoslezském kraji (41 921 Kč/m²).

Kupci zaplatili nejvíce za byty v okresech Ostrava-město a Opava

V rámci kraje byla zjištěna nejvyšší průměrná kupní cena bytů v roce 2022 v okrese Ostrava-město (47 226 Kč/m²), což stačilo ve zmíněném meziokresním žebříčku na 33. místo. Naopak cena zjištěná v okrese Bruntál (32 499 Kč/m²) patřila k nejnižším a obsadila 74. příčku ze 77 okresů. Průměrné kupní ceny bytů a pořadí ostatních okresů v kraji bylo následující: Opava (46 430 Kč/m²; 35. místo), Frýdek-Místek (45 012 Kč/m²; 40. místo), Nový Jičín (40 375 Kč/m²; 61. místo) a Karviná (32 690 Kč/m²; 72. místo).

Graf 3.22 Indexy cen nemovitostí v Moravskoslezském kraji a Česku (roční průměr)

Zdroj: ČÚZK

¹⁾ údaje za rok 2023 jsou předběžné

Průměrná kupní cena rodinného domu v kraji v letech 2020–2022 dosahovala čtyř pětina republikového průměru

Průměrná jednotková kupní cena rodinných domů v Moravskoslezském kraji dosáhla v letech 2020–2022 (tříletý průměr) 34 922 Kč za 1 m², tj. 81,7 % republikového průměru (42 763 Kč/m²) a pátá nejnižší hodnota mezi kraji. Nejvíce se za rodinné domy nabízelo v hl. městě Praze (91 986 Kč/m², tj. více než dvojnásobek republikového průměru) a nadprůměrné ceny byly zjištěny ještě také ve Středočeském kraji (55 868 Kč/m², tj. 130,6 % průměru). Na opačné straně žebříčku se umístil Zlínský kraj, v němž 1 m² rodinného domu stál v průměru „pouze“ 32 356 Kč (75,7 % průměru), těsně následovaný Olomouckým (32 572 Kč) a Ústeckým krajem (32 650 Kč).

Nejlevnější rodinné domy v Česku lze pořídit v okrese Bruntál

Z okresů našeho kraje se nejvýše umístil okres Ostrava-město (12. místo; 41 683 Kč/m²), následoval okres Frýdek-Místek (31. místo; 36 350 Kč/m²), okres Opava (43. místo; 34 426 Kč/m²), okres Karviná (45. místo; 34 328 Kč/m²), okres Nový Jičín (63. místo; 32 196 Kč/m²) a meziokresní tabulku pak s nejnižší kupní cenou uzavřel okres Bruntál (77. místo; 28 289 Kč/m²).

Průměrná kupní cena bytů v Moravskoslezském kraji v období let 2020–2022 patřila v rámci Česka k nejnižším

V případě bytů se 1 m² v Moravskoslezském kraji v průměru let 2020–2022 prodával za 34 852 Kč. V porovnání s celorepublikovým průměrem (53 222 Kč) to bylo o 34,5 % (o 18 370 Kč) méně. Jednoznačně nejdražší byty byly k dispozici v hl. městě Praze (99 503 Kč/m²), nejlevnější v krajích Karlovarském (30 222 Kč/m²) a Ústeckém (30 299 Kč/m²). Výše zmíněná cena v Moravskoslezském kraji byla v mezikrajském srovnání třetí nejvyšší.

Pouze v okresech Bruntál a Karviná se pohybovala průměrná cena bytů v období let 2020–2022 pod hranici 30 tis. Kč/m²

Mezi okresy Moravskoslezského kraje se nejvýše s cenou 39 119 Kč/m² umístil okres Ostrava-město (27. pozice), na 35. místě následoval okres Opava (37 604 Kč/m²), na 42. pozici okres Frýdek-Místek (36 608 Kč/m²), na 63. pozici okres Nový Jičín (32 619 Kč/m²), na 73. pozici okres Karviná (27 684 Kč/m²) a nejlevněji se byty prodávaly v okrese Bruntál (26 112 Kč/m², tj. 75. příčka meziokresního žebříčku).

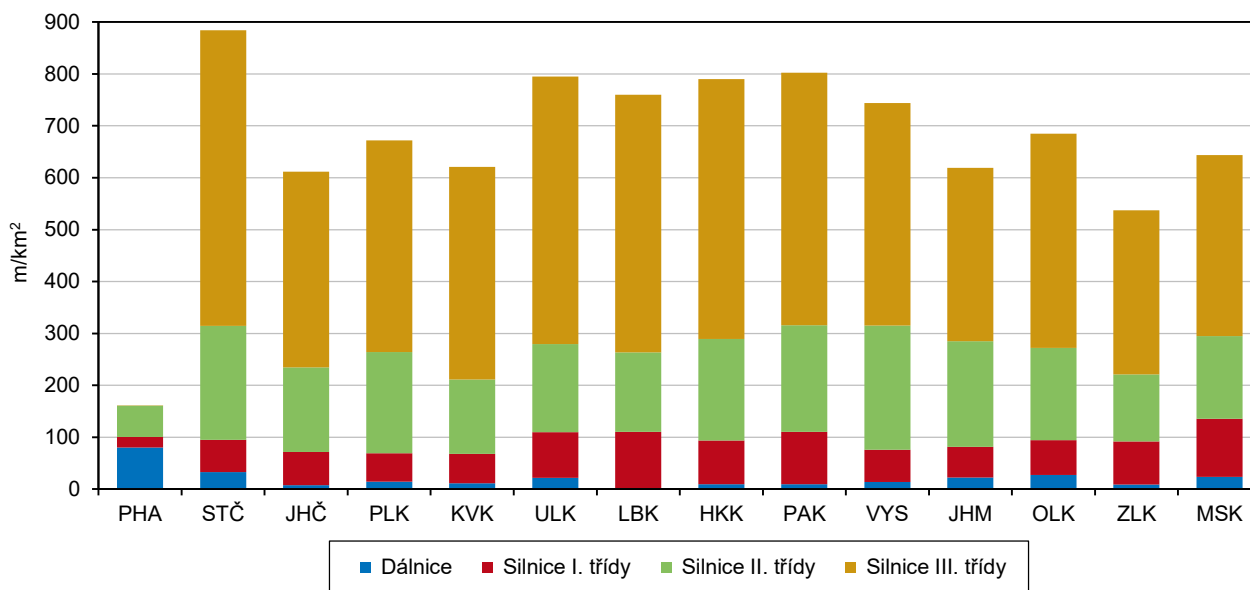
Doprava

Silniční síť v kraji nedoznává výrazných změn

Pro silniční dopravu bylo podle údajů Ředitelství silnic a dálnic (ŘSD) v Moravskoslezském kraji k 1. 1. 2024 využíváno 3 494 km silnic a dálnic, což bylo o 39,7 km více než na začátku roku 2013. Jednalo se tak o pátou nejkratší silniční síť mezi všemi kraji, podíl na celkové délce silnic a dálnic v republice činil 6,3 %. Nejdelší síť (9 663 km, tj. podíl 17,3 %) měl Středočeský kraj, naopak nejkratší byla v Praze (80 km; 0,1 %). Je na místě připomenout, že mezi tyto komunikace nespádají ty, které jsou ve správě krajů, měst a obcí.

Graf 3.23 Hustota silnic a dálnic na 1 kilometr čtvereční podle krajů k 1. 1. 2024

Zdroj: ŘSD

Hustota silnic a dálnic v Moravskoslezském kraji byla spíše podprůměrná

Síť pozemních komunikací v Moravskoslezském kraji je tvořena 128 km dálnic (60 km dálnic I. třídy a 68 km II. třídy) a 3 366 km silnic (608 km silnic I. třídy, 866 km silnic II. třídy a 1 892 km silnic III. třídy). V porovnání na 1 000 obyvatel středního stavu byl silnicemi a dálnicemi nejvíce zasíťovaný kraj Vysočina (9,8 km), nejméně pak Praha (0,1 km) a hned po ní Moravskoslezský kraj (2,9 km). Stejnou pozici zaujímal kraj i s 5,7 km pozemních komunikací na 1 000 osobních automobilů, přičemž celorepublikový průměr činil 8,6 km. Na vyšších příčkách, přesto stále pod republikovým průměrem (708,3 km), se nacházel Moravskoslezský kraj při srovnání délky komunikací k rozloze území, když na 1 000 km² rozlohy kraje připadalo 643,5 km silnic a dálnic (6. nejvyšší hodnota mezi kraji).

Délky krajských mostů převyšovaly republikový průměr

Na silnicích a dálnicích v kraji bylo vybudováno 1 929 mostů o celkové délce 73,7 km. Průměrná délka mostu tak činila 38,2 metru, čímž přesahovala republikový údaj o 13,6 m. Také v mezikrajském srovnání se jednalo o nadprůměrný údaj. Delší mosty se nacházely pouze v Praze (121,2 m), nejkratší mosty pak byly na Vysočině (15,3 m). Jistou zvláštností Moravskoslezského kraje v porovnání s průměrem Česka je vyšší počet dlouhých silničních mostů. V kraji bylo 18,7 % mostů delších než 50 m, zatímco v celé republice činil jejich podíl 11,3 %. Z ostatních krajů se nejvyšším počtem dlouhých mostů vyznačovalo pouze hl. město Praha (51,6 %), Moravskoslezskému kraji se s podílem 17,0 % blížil Karlovarský kraj. Dále na moravskoslezských silnicích a dálnicích je vybudováno 5 tunelů, 500 podjezdů a 142 železničních přejezdů.

Meziročně vzrostl zejména počet motocyklů a osobních automobilů

Ke konci roku 2023 bylo podle Centrálního registru vozidel v Moravskoslezském kraji evidováno celkem 615,7 tis. osobních vozidel včetně dodávkových. Dále pak bylo evidováno 64,9 tis. nákladních automobilů, 285 silničních tahačů, 3,3 tis. návěsů, 1,9 tis. autobusů a mikrobusů, 111,5 tis. motocyklů a 2,3 tis. speciálních vozidel. Meziroční nárůst byl zaznamenán především v počtu osobních automobilů (o 2,6 %) a motocyklů (o 3,0 %).

Nejméně osobních aut v přepočtu na 1 000 obyvatel bylo v Moravskoslezském kraji

Pro porovnání počtu vozidel v jednotlivých krajích lze využít přepočet počtu osobních automobilů na 1 000 obyvatel. Z tohoto srovnání pak Moravskoslezský kraj vychází s počtem 518 osobních automobilů na 1 000 obyvatel na posledním místě a za celorepublikovým průměrem zaostával o 80 automobilů. Nejvíce osobních vozidel na 1 000 obyvatel bylo naopak evidováno v Praze s počtem 753 aut.

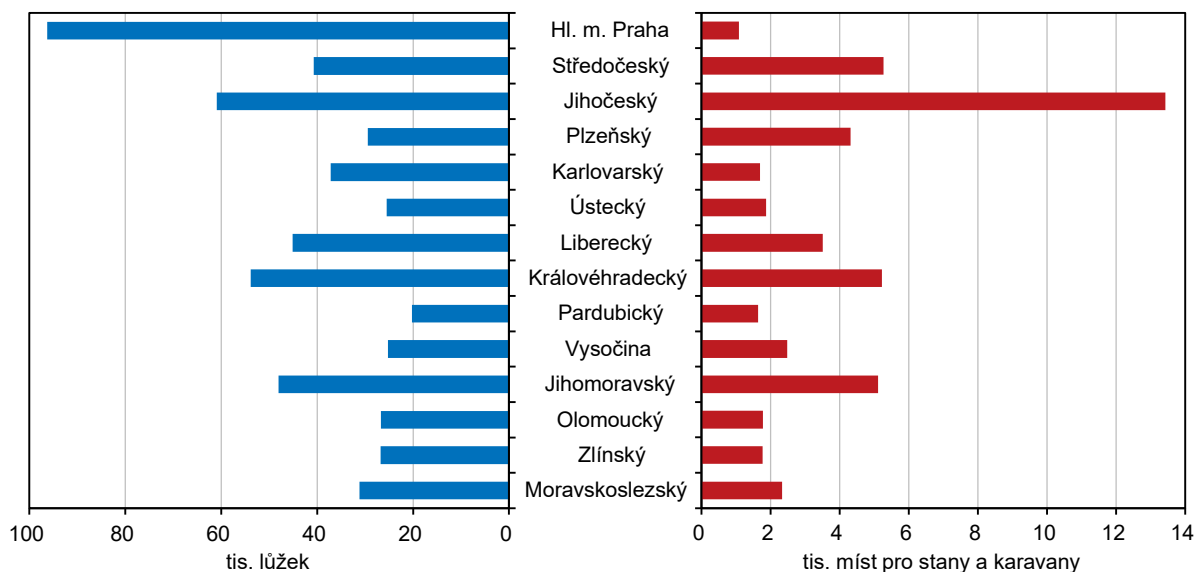
Cestovní ruch

Počet hromadných ubytovacích zařízení, pokojů i lůžek v kraji meziročně klesl

Celkově bylo v roce 2023 v evidováno v Moravskoslezském kraji 665 hromadných ubytovacích zařízení cestovního ruchu (HUZ), což byl v absolutním vyjádření sedmý nejvyšší počet v mezikrajském srovnání a po přepočtu na 1 000 obyvatel kraje se jednalo o nejnižší hodnotu mezi krajů. Proti roku 2022 se počet evidovaných HUZ v kraji snížil o 33 zařízení, tedy o 4,7 % (ke snížení počtu došlo ve všech krajích). Počet pokojů v HUZ v kraji meziročně klesl o 6,1 % na 12,2 tis. a počet lůžek o 6,3 % na 31,2 tis. (v celorepublikovém úhrnu pokojů i lůžek ubylo).

Graf 3.24 Kapacity hromadných ubytovacích zařízení podle krajů v roce 2023

Zdroj: ČSÚ

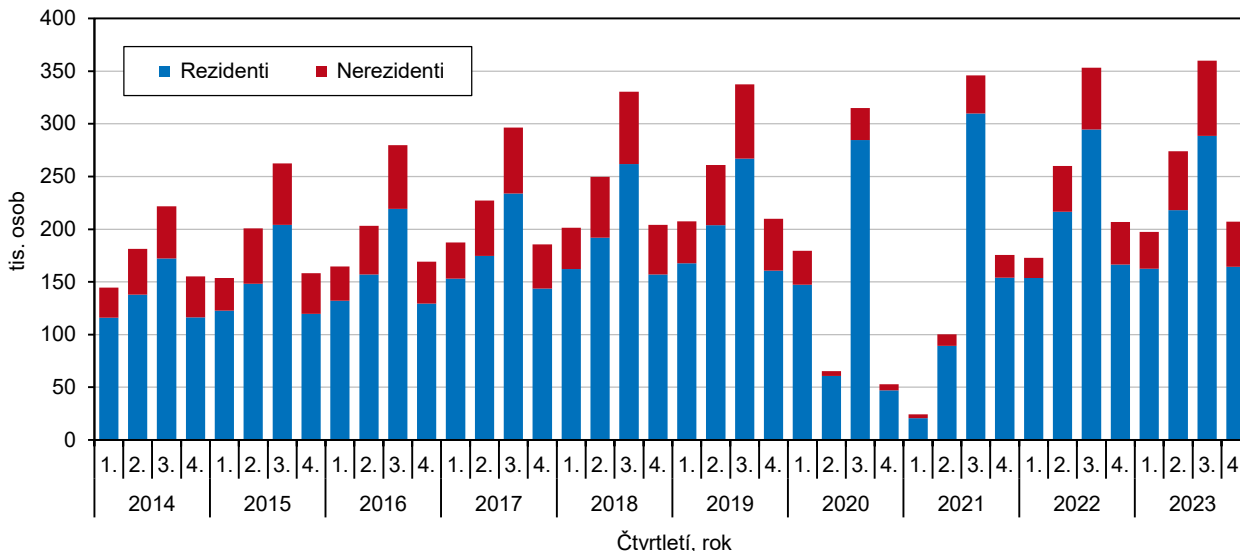

Počty hostů v HUZ v Moravskoslezském kraji v roce 2023 postupně rostly, zahraničních turistů přijelo meziročně o čtvrtinu více

Návštěvnost HUZ po období ovlivněném epidemií covid-19 zaznamenala v roce 2023 zlepšení. V průběhu roku 2023 navštívilo Moravskoslezský kraj 1 038,4 tis. hostů, přičemž pětina z nich dorazila ze zahraničí (204,6 tis. osob). Celkový počet hostů se tak meziročně zvýšil o 45,2 tis. osob (tj. o 4,6 %). Na tomto nárůstu se podíleli jak hosté z tuzemska, jejichž počet se meziročně zvýšil o 2,8 tis. (o 0,3 %), tak i zahraniční návštěvníci, jichž zavítalo do kraje o 42,4 tis. více (o 26,1 %). V porovnání s rokem 2019 byl loňský objem celkové návštěvnosti již o 2,2 % vyšší. Návštěvnost rezidentů už v příjezdech rok 2019 překonala o 4,3 %, ubytovatelům ale stále scházelo 5,5 % zahraniční klientely. Z krajského srovnání vyplývá, že nejvíce hostů směřovalo tradičně do Prahy (7,44 mil. hostů, tj. 33,9 % z hostů v Česku), téměř 2,17 mil. jich dorazilo do kraje Jihomoravského a v dalších šesti krajích se ubytovalo více než milion hostů. Podíl Moravskoslezského kraje na celkovém počtu hostů v Česku činil 4,7 %. Příznivé výsledky, tj. meziroční přírůstek počtu hostů, vykázaly všechny kraje, přičemž nejvyšších relativních přírůstků dosáhla Praha (24,4 %). V ostatních krajích se pohyboval meziroční přírůstek počtu hostů v rozmezí od 2,5 % ve Zlínském kraji do 16,4 % v Karlovarském kraji.

Graf 3.25 Hosté ubytování v hromadných ubytovacích zařízeních podle čtvrtletí v Moravskoslezském kraji

Zdroj: ČSÚ

Téměř 84 % přenocování se týkalo domácí klientely

Počet přenocování hostů v HUZ v Moravskoslezském kraji činil v roce 2023 téměř 2,76 mil., což představovalo meziročně nárůst o 1,2 %. Většina přenocování se týkala domácích hostů, kteří strávili v regionu 2,29 mil. nocí, tj. o 2,2 % méně než v roce 2022. V případě cizinců s 445,2 tis. přenocováními činil meziroční nárůst 17,2 %.

Hosté strávili v HUZ v Moravskoslezském kraji průměrně 3 noci

Průměrný počet přenocování 2,6 noci na jednoho hosta v Moravskoslezském kraji byl mírně vyšší než celorepublikový průměr (2,5 noci). Tradičně nejdelší průměrný pobyt je dlouhodobě registrován v lázeňském Karlovarském kraji (3,8 noci za celý rok 2023). Čisté využití lůžek v hotelech a penzionech v Moravskoslezském kraji za rok 2023 dosáhlo 30,0 %, sedmá nejvyšší hodnota mezi kraji a ve srovnání s předcovidovým rokem 2019 už zaostávalo jen o 0,1 p. b. Podobně dopadl ukazatel čisté využití pokojů v hotelech a penzionech – propad pouze o 0,9 p. b. na hodnotu 34,6 %.

Nejvíce zahraničních návštěvníků přijíždí ze sousedních zemí

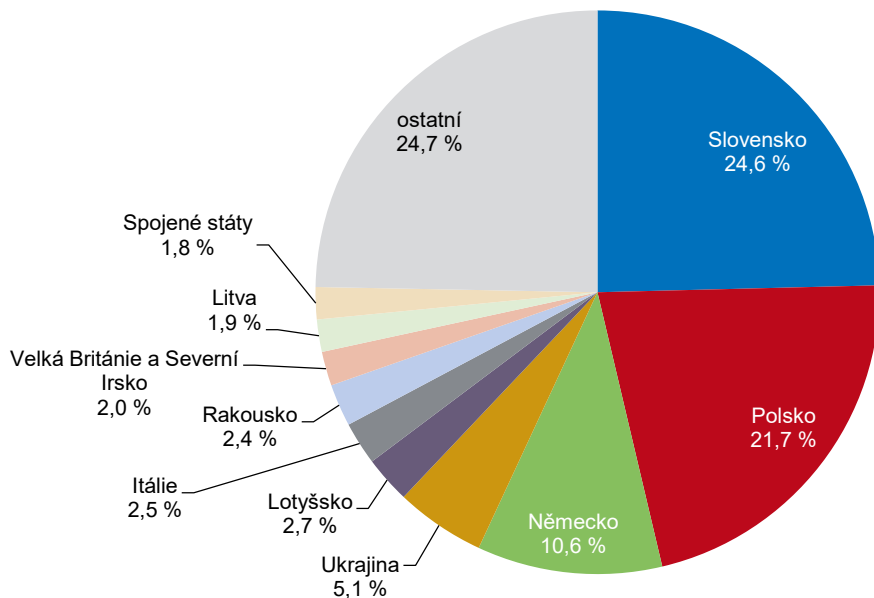
Nejvíce zahraničních turistů přijelo v roce 2023 do Moravskoslezského kraje ze Slovenska (cca 50,4 tis., což představovalo 24,6 % ze všech nerezidentů, meziroční nárůst o 19,7 %). Poláků, kterých dorazilo 44,4 tis., bylo meziročně o 24,6 % více.

Návštěvníků z Německa se ubytovalo 21,7 tis., což bylo o 17,6 % více než v roce 2022. Dalšími nejpočetnějšími skupinami byli hosté z Ukrajiny (10,5 tis.), Lotyšska (5,5 tis.) a Itálie (5,1 tis.).

Graf 3.26 Zahraniční hosté ubytovaní v hromadných ubytovacích zařízeních podle země původu v Moravskoslezském kraji v roce 2023

Zdroj: ČSÚ

Hosté v hromadných ubytovacích zařízeních v krajích v letech 2018 až 2023

